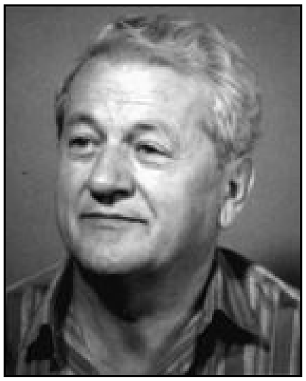
ZLOČINI ARMIJE BiH NAD HRVATIMA 1

Napade je naredio Ejup Ganić

Na mjestima zločina zločinci su ostavljali svoje pisane tragove, koji su stvarni pečati njihovih zlodjela. Tako se na opljačkanim i spaljenim kućama, crkvama i župnim uredima nalazi najčešće natpis "ABH", što je skraćenica za Armiju BiH

Piše:
Ivica MLIVONČIĆ

U ratnom sukobu Armije BiH i HVO-a 1992. do 1994. godine muslimanske Oružane snage počinile su zločine genocida i ratne zločine nad hrvatskim civilima i zarobljenim vojnicima HVO-a. Ti zločini su najvećim dijelom nepoznati, njihove počinitelje ne goni Haaški tribunal, o njima se malo piše. Od 1994. godine istraživao sam te zločine i svoje rezultate sam objavio u svojoj knjizi "Zločin s pečatom", izdanje Mostar, Split, Zagreb, 1998. godine.
Kroz moje ruke prošlo je oko 10 tisuća raznih dokumenata i fotografija iz različitih izvora - Komisije za utvrđivanje ratnih zločina HZ-a Herceg-Bosne, crkvenih arhiva, vlastite zbirke dokumenata, izvještaji i reportaže iz novina i slično. Rezultate svojih istraživanja objavljene u knjizi "Zločin s pečatom" izlagao sam na ICTY-ju - Međunarodnom sudu za ratne zločine na području bivše Jugoslavije u Den Haagu, a u procesu obrane generala Tihomira Blaškića. Moja knjiga je na zahtjev tužitelja Haaškog tribunala ušla u službene spise ICTY-ja i prevodi se na francuski i engleski, službene jezike suda.

Zločini s pečatom

Zašto sam dao knjizi naslov "Zločin s pečatom"? Na mjestima zločina zločinci su ostavljali svoje pisane tragove, koji su stvarni pečati njihovih zlodjela. Tako se na opljačkanim i spaljenim kućama, crkvama i župnim uredima nalazi najčešće natpis "ABH", što je skraćenica za Armiju BiH. Na ruševnom zidu jedne kuće u Borovici (Vareš) napisano je "Džihad". U Gučoj Gori u crkvi franjevačkog samostana ostao je pečat o počiniteljima zlodjela na arapskom jeziku. U crkvi u Docu (Travnik) na oltaru se potpisao neki "Ermin". Na crkvi u Bistrici (Uskoplje) bilo je više natpisa. Na pročelju piše "Slavna 317. brigada G. V. Bistrica boj. Armija BiH", a naslikan je grb brigade. U Glavicama potpisali su se neki "Senad, Asim iz Viteza" na zidu porušene i oskvrnute crkve. Na ambonu je naslikan znak njihove političke stranke SDA. Najbezočniji pečat zločinci su utisnuli na oltaru crkve sv. Leopolda Mandića u Čelebićima kod Konjica. Na velikoj oltarnoj slici, koja predstavlja uskrsnuloga Krista, besramno je nadocrtan Isusu penis s natpisom na njemu "Isus za SDA", a u gornjem lijevom kutu slike prilijepljena je predizborna naljepnica s tekstom "SDA za cjelovitu BiH".

Početak sukoba

HVO i Armija BiH su se zajednički borili protiv srpskog agresora 1992. do srpnja 1993. godine. Nakoliko dana prije sukoba između te dvije vojske u UNPROFOR-ovu transporteru u Maglaj je došao dr. Ejup Ganić i dao nalog političkim i vojnim vođama muslimansko-bošnjačkog naroda da Armija BiH napadne HVO i hrvatsko pučanstvo. Sukob je počeo prvih dana srpnja 1993. godine i u

prvom naletu sravnjeno je 35 hrvatskih kuća u selu Liješnica.

U ratnom sukobu između Armije BiH i HVO-a Hrvati su imali 24 ratne žrtve, do toga je bilo osam zarobljenih i ubijenih vojnika HVO-a, jedno dijete i 15 odraslih civila, a protjerano je 4200 ljudi. U rujnu 1993. i u siječnju 1994. u selu Novakovići je ubijeno 17 Hrvata. Među tim žrtvama bio je i Franjo (Ivića) Banović (1951.), otac troje djece, kojega je identificirao njegov sin Marijan. Franjino tijelo je ekshumirano 18. ožujka 1993. godine, a na mrtvom tijelu bili su vidljivi tragovi mučenja i masakriranja. Ruke su mu bile vezane, skinuta je s njega odjeća, leš je bez potiljka, nema očiju u dupljama i nema rana od vatrenog oružja.

Tijelo Ilije (Ilijin) Babića (1961.), oženjenog i oca troje djece, ekshumirano je također 18. ožujka 1994. godine. Tijelo je bilo bez odjeće, s njegova vrata otkinut je lančić, imao je oveću ranu iznad desnog oka i rez na desnoj strani vrata, dužine 3-35 cm pa se zaključuje da je mučen i priklan. Ubijen je i zarobljeni vojnik HVO-a Ilija (Andrije) Slišković (1964.), otac dvoje djece. Njegova glava je tek podsjećala na ljudsku glavu, jer je bila smrskana tupim predmetom, a po tijelu nije imao rana od vatrenog oružja.

U Maglaju je svetište sv. Leopolda Mandića, crkva je podignuta 1978. godine, a muslimansko-bošnjačko stanovništvo se nasilno uselilo u župni ruševni ured. Muslimansko-bošnjačke vlasti dugo vremena nisu dopuštale župniku don Ivi Ikiću služenje svete mise u oštećenoj crkvi.

Sukob između HVO-a i Armije BiH na zavidovačkom području počinje kasnije. Prvi otvoreni sukob dogodio se 25. lipnja 1993. godine kada je Armija BiH minobacačkom vatrom gađala selo Lovnica. Mete granatiranja su bile katolička crkva, katoličko groblje, prodavaonica živežnih namirnica i skupine hrvatskih kuća. U sukobu Armije BiH i HVO-a Hrvati su imali 13 žrtava, od toga je bio jedan zarobljeni i ubijeni vojnik HVO-a i 12 odraslih civila, a protjerano je i izbjeglo 4000 ljudi.

U Gornjoj Lovnici 26. lipnja 1993. godine geleri granata Armije BiH ranili su četiri hrvatska civila, a među njima je bila i Ivka Martić, koja je bila trudna. Od tih gelera pao je mrtav Ivica Vidović (1964.), a teško je ranjen Franjo Lupić, otac četvero djece, i od teških rana preminuo je u bolnici u Zagrebu. Hrvatski civili neprestano su strepili od granata i snajperista Armije BiH dok su tražili vodu ili hranu, pohodili najbliže, pomagali bolesne i starce, prenosili ranjenike.

Ubojstvo u bolnici

Snažni topnički napad na selo Vrbicu izvele su postrojbe Armije BiH oko 10. rujna 1993. godine, a od topničkih granata poginulo je šest, a ranjeno 14 hrvatskih mještana. U selo Vinište 4. studenoga 1993. godine rano ujutro upala je skupina muslimansko-bošnjačkih diverzanata i plaćenika iz arapskih zemalja i na brutalan način ubila je dvojicu hrvatskih civila. Mato Knezović, teški invalid, zaklan je u postelji, a Momčilo Lučić je izmasakriran na očigled supruge i djece.

Vojnici HVO-a su 23. siječnja 1994. godine vojnom akcijom povratili predjel "Berići" u selu Lovnica i tom prilikom naišli na masakrirano tijelo Ive (Nikolina) Juranovića, dozapovjednika HVO-a, rođenog 1958. godine, oženjenog i oca jednog djeteta. On je zarobljen i uhićen. Na mjestu zarobljavanja pronađena je njegova kapa i veći pramen kose, što upućuje na zaključak da se otimao dok su ga tukli i mučili. Oko 50 m od toga mjesta ležalo je njegovo tijelo, usta su mu bila rasječena s obje strane, od kuta usnica sve do ušiju. Iz prsta njegovih ruku isčupani su nokti, a nožem su mu probijeni zglobovi na prstima ruku. Njegov spolni organ je bio odsječen.

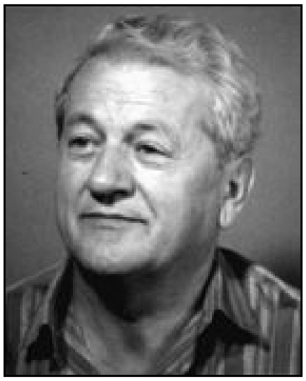
Tragična je bila sudbina Stipe Banovića iz Travnika, koji je u borbama kod sela Lovnice 23. siječnja 1994. godine ranjen i zarobljen. On je prebačen u privremenu bolnicu Armije BiH, smještenoj u zavidovičkom poduzeću "Kristal". Tu je liječen sve dok jednog dana u veljači 1994. godine u bolnicu nije došao Sead Smajlović, Musliman-Bošnjak iz Zavidovića i na bolničkom krevetu iz pištolja ubio vojnika HVO-a Stipu Banovića.

(Nastavlja se)

ZLOČINI ARMIJE BiH NAD HRVATIMA 2

Kiseljak: Pokolj nad djecom i ženama

U teškim ratnim sukobima Armije BiH i HVO-a na području Žepča postrojbe muslimansko-bošnjačkih snaga počinile su 94 ratna zločina nad Hrvatima i zarobljenim vojnicima HVO-a. Ubijeno je 78 odraslih civila, 15 djece i jedan zarobljeni vojnik HVO-a, a protjerano je ili izbjeglo 3000 Hrvata

Piše:
Ivica MLIVONČIĆ

Srednjobosanski gradić Žepče leži na rijeci Bosni, na cestovnoj i željezničkoj prometnici Sarajevo — Doboj. Prema popisu stanovništva iz 1991. godine općina je imala 22.966 žitelja, od toga su Muslimani-Bošnjaci činili 47,1 posto, Hrvati 39,6 posto i Srbi 9,9 posto. Udio Hrvata stalno je opadao zbog iseljavanja, a na popisu stanovništva 1971. godine činili su 42,4 posto ukupnog broja žitelja. Ista sudbina je pogađala i Srbe, ali se zato stalno povećavao udio Muslimana-Bošnjaka.

Napad na Žepče

S početkom srpske agresije na Bosnu i Hercegovinu žepački kraj zajednički brane Hrvati i Muslimani-Bošnjaci, organizirani politički i vojno u HVO-u. Oni imaju zajedničku ratnu bolnicu, zajedničke medicinske ekipe, borili su se skupa na crtama bojišnice. Odlukom kriznog štaba općine Maglaj od 2. lipnja 1992. godine obrana teritorija povjerava se HVO-u i formacije teritorijalne obrane (TO), u kojima su bili Muslimani-Bošnjaci, trebale su se staviti pod zapovjedništvo HVO-a.
Pod utjecajem politike SDA i političara iz Sarajeva nastaju napetosti između dva naroda, vojnici HVO-a Muslimani-Bošnjaci počinju napuštati zajedničke crte bojišnice i zbog toga su hrvatski bojovnici bili ranjavani i ginuli. Kada je formirana Armija BiH napetosti postaju sve veće. Na blagdan sv. Ivana Krstitelja 24. lipnja 1993. godine, dok se služila sveta misa u Žepču počeo je napad muslimansko-bošnjačkih snaga. Napadnuto je Žepče, a uz njega Papratnica, Bistrica, Ljeskovica i Novi Šeher. Od tada žepački kraj je u potpunom okruženju vojske Republike Srpske i Armije BiH, a borbe su bile žestoke s mnogo ranjenih i poginulih vojnika na sve tri strane.

Živi zid

U teškim ratnim sukobima Armije BiH i HVO-a na području Žepča postrojbe muslimansko-bošnjačkih snaga počinile su 94 ratna zločina nad Hrvatima i zarobljenim vojnicima HVO-a. Ubijeno je 78 odraslih civila, 15 djece i jedan zarobljeni vojnik HVO-a, a protjerano je ili izbjeglo 3000 Hrvata. U žepačkoj općini paravojne i redovne postrojbe Armije BiH počinile su dva masovna zločina. U travnju 1993. godine u selu Željezno Polje smrtno je stradalo 30 Hrvata, a 16. kolovoza 1993. u selu Kiseljak pobijena su 43 Hrvata.

Kiseljak je selo istočno od grada Žepča i u njega su 16. kolovoza 1993. godine preodjeveni u vojnike HVO-a upali diverzanti iz 303. i 314. brigade 3. korpusa Armije BiH iz Zenice. Bilo je to u predvečerje, vojnici HVO-a bili su iznenađeni i dok se postrojba HVO-a konsolidirala vojnici Armije BiH počinili su zločin nad starima, ženama i djecom. Vatrenim i hladnim oružjem život su izgubile 43 osobe. Kada su upali u selo, vojnici Armije BiH iz kuća su istjerali hrvatske civile i postavili ih kao živi zid prema postrojbi HVO-a.

Hrvatica iz žepačkog sela Kiseljak, majka petero djece, o tome zločinu svjedočila je 21. veljače 1994. godine i o tome rekla:

»Muslimanski vojnici su se međusobno dovikivali s ’Allahu ekber’. Skupilo se više od 20 muslimanskih vojnika. Prijetili su, psovali: ’Znat ćete vi, ustaše, što su balije’. Sve su zarobljene potjerali prema cesti naredivši da se međusobno drže tako da njima mogu biti živi zid... Vraćali su se natrag. I onda čuh Ivanu: ’Joj, mama!’ Pogledah kroz prozor, Ivana pade i nije više progovorila. Muslimani su pucali po ostalima. Čula sam kako viču: ’Sad ćete vidjeti što su balije. Majku vam ustašku, sad ste naši’.

Prija Kata Krezić pala je na leđa s rukama prekriženima na prsima. Floro je ležao na putu pod prozorom, a kraj njega je na trbuhu puzila moja snaha Ankica, Florina sestra. Jaukala je. Janja i Jozo Bulajić ležali su jedno na drugom. Mislila sam da su oboje mrtvi. Ivana i Franju smo vidjeli kroz balvane. Franjo je ležao s iznutricama vani. Čula sam kako kaže Ivanu da mu stavi drvo pod glavu. Ivan je to učinio i trudio se da mu jezik izvuče vani. Ali, Franjo je istog trenutka umro...«

Bagarićev apel

Ratni zločin pripadnika Armije BiH nad hrvatskim pučanstvom u žepačkom selu Kiseljak u svjetskoj javnosti je bio nezapažen. Predstojnik sektora za zdravstvo u odjelu obrane HZ Herceg-Bosne dr. Ivo Bagarić 17. kolovoza 1993. godine o zločinu u Kiseljaku obavijestio je UN, UNHCR, UNPROFOR, WHO, ICRC, helsinški Watch New York, Amnesty international, UNICEF, The European Community i Cederica Thornberryja i apelirao za zaštitu hrvatskog pučanstva u Bosni pred genocidom koji provodi Armija BiH. Žepče je bilo u okruženju, a muslimansko-bošnjačke vlasti nisu dopuštale pristup humanitarnim organizacijama, inozemnim novinarima i europskim promatračima blokiranjem putova i polaganjem mina.

Za ratni zločin u selu Kiseljak vojnom tužilaštvu u Travniku 29. studenoga 1994. godine podnesena je krivična prijava. Ona je podnesena protiv Suada Hasanovića, zapovjednika 303. brigade, i Mirsada Šestića, zapovjednika II. bataljuna 303. brigade iz sastava 3. korpusa Armije BiH, kojemu je sjedište bilo u Zenici. Uz njih krivična prijava je podnesena protiv Ramiza Bećirhodžića, rođenoga 1953. godine, zapovjednika specijalne policijske postrojbe Odreda MUP-a CSB Zenica.

(Nastavlja se)

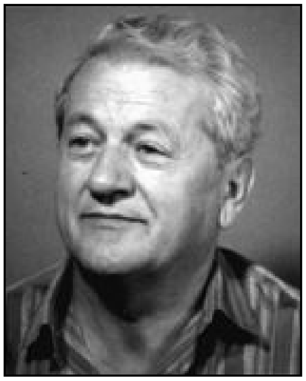
Urednik: **Ivica Profaca,**
Tehnički suradnik: **Goran Bašić,**
Internet podrška: **NETmedia d.o.o.**

Posljednja nadopuna: 2000.05.08.
Stranice prilagođene za INTERNET EXPLORER 4 (800x600pix, 24bit)

ZLOČINI ARMIJE BiH NAD HRVATIMA 3

Uskoplje:
Prvi sukobi još 92.

U ratnom sukobu između HVO-a i Armije BiH muslimansko-bošnjačke oružane snage upiru sve snage da osvoje prometnicu Bugojno-Uskoplje i spoje se kod Jablanice s pravcima prema Sarajevu i Mostaru. Prvi jači sukob dviju vojski izbio je 23. listopada 1992. godine

Piše:
Ivica MLIVONČIĆ

U ratnom sukobu između Armije BiH i HVO-a Uskoplje /Gornji Vakuf bio je geostrateški i geopolitički važna točka za obje strane. Iz Uskoplja putevi vode prema Jadranskom moru, preko Kupresa i Livna do Splita i preko Rame/Prozora, Jablanice i Mostara do hrvatske luke Ploče. Hrvatima je bilo važno spriječiti prodor Armije BiH prema jugu, a muslimansko-bošnjačkim snagama da dobiju izlaz na more.

Popisom stanovništva 1991. godine općina Uskoplje/Gornji Vakuf imala je 15.181 stanovnika, a od toga su 55,84 posto Muslimani-Bošnjaci, 42,51 posto Hrvati i 0,43 posto Srbi. Radi usporedbe navodimo da je u nahiji Uskoplje 1516. godine bilo 725 kućanstava, a od toga 72,55 posto kršćanskih i 27,45 posto muslimanskih.

Izvješće Unprofora

Srpska agresija na BiH sjedinila je Hrvate i Muslimane-Bošnjake Uskoplja u zajedničkoj obrani svojih domova. Hrvati su u obrani bili organizirani preko svojega HVO-a. Pod udarima srpske agresije hrvatsko stanovništvo bježi u zapadnu Hercegovinu i Dalmaciju, a u uskopski kraj se doseljavaju izbjeglice Muslimani-Bošnjaci i to počinje izazivati napetosti između dva naroda. U sukobu između dvije vojske bilo je mnogo ranjenih i ubijenih, sela su spaljena, domovi opljačkani, narod je bježao. Uskoplje je bilo podijeljeni grad. Dio pod kontrolom HVO-a zove se Uskoplje, po starom nazivu, a pod nadzorom Armije BiH Gornji Vakuf, a to je naziv grada poslije osmanlijske okupacije Bosne.

U ratnom sukobu između HVO-a i Armije BiH muslimansko-bošnjačke oružane snage upiru sve snage da osvoje prometnicu Bugojno-Uskoplje i spoje se kod Jablanice s pravcima prema Sarajevu i Mostaru. Prvi jači sukob dviju vojski izbio je 23. listopada 1992. godine. Sve veće napetosti dovode do pravog ratnog okršaja u noći 10./11. siječnja 1993. godine. U tome naletu vojnici Armije BiH 15.

siječnja počinili su teški zločin masakrirajući Vinka Šapinu, kojemu su izvadili oči. U tom sukobu vojnici Armije BiH počinili su ratni zločin nad 13 hrvatskih civila i 8 zarobljenih vojnika HVO-a, prognano je 7000 civila.
U selu Bistrica 17. siječnja 1993. godine ubijena je Ruža Kvasina, u koju je ispaljeno 17 metaka. Prema iskazu svjedoka Ružu Kvasinu je ubio Smajil Prokić, Musliman-Bošnjak, jedan od tadašnjih zapovjednika Armije BiH. Istoga dana iz Bistrice su odvedeni Stipe i Ivica Škraba, a poslije toga su zapaljene njihove kuće. Vojnici Armije BiH tom prigodom bili su u uniformama HVO-a. Stipe i Ivica Škraba su masakrirani, po tijelu su imali modrice i krvne podljeve, nije bilo prostrijelnih rana. Njihova tijela je nakon 15 dana pronašao civil Ante Ivanković, a isti dan je ubijen iz snajpera. Predstavnici Unprofora su preuzeli leševe, napravili obdukciju i izvijestili da su masakrirani.

Prstima su sebi kopali grobove

U selo Bojska u siječnju 1993. stiže Hanefija Prijić zvani Paraga, sin Fazlije, koji je stekao naziv hrvatomrzac. S njegovim dolaskom u Bojsku počeli su nestajati Hrvati u kanjonu Bistričke rike, točnije u mjestu Guser. Na tom putu nestali su Rafael Žilić iz Travnika, Ante Djepina iz Travnika i Mijo Milić Jerkin iz Krupe, općina Uskoplje.
U tom selu je 7. veljače 1993. godine izvršeno višestruko ubojstvo hrvatskih civila. U jednoj šumici izmasakrirani su Ilija (Franje) Okadar i njegova sestra Pavka. Otac Franjo Okadar i sestra mu Finka uspjeli su pobjeći i privremeno se skloniti kod Dragana Frnajića. U toj kući su 21. veljače ubijeni, a njihova tijela su izmasakrirana. Prema jednom dokumentu, Pavka i Finka Odakar su 7. veljače silovane.
U prolazu kroz Uskoplje /Gornji Vakuf konvoji humanitarne pomoći doživljavali su teške momente od muslimansko-bošnjačkih ekstremista. U svibnju 1993. u tom gradu je nasilno zaustavljen konvoj humanitarne pomoći od 13 kamiona za Fojnicu, a predvodio ga je fojnički gvardijan fra Nikica Miličević, kojega će u studenomu u fojničkom samostanu ubiti vojnici Armije BiH. Fra Nikica je prethodno dobio sve potrebne papire za slobodan prolaz konvoja od muslimansko-bošnjačkih vlasti, ali je usprkos uhićen, a s njim 14 vozača, gornjo-vakufski župnik fra Vinko Tomas i dvije časne sestre. Vozači su bili u samicama, ponižavani, premlaćivani, nazivani ustašama, konvoj opljačkan, svima je oduzet novac. Vojnici su govorili kako će svi Hrvati za godinu dana prijeći na islam i da će im djecu »poturčiti«. Uhićenike su prisiljavali da se klanjaju i prstima kopaju sebi grobove.

Napad na konvoj Bijeli put

Tužnu sudbinu je doživio i konvoj Bijeli put za Bosnu Srebrenu, pod pokroviteljstvom dr. Franje Tuđmana i u pratnji predstavnika Katoličke crkve i Islamske zajednice. Konvoj su pratili državnici, veleposlanici, crkveni velikodostojnici, medicinari, novinari, kulturni radnici, bilo ih je s vozačima kamiona 143. Postroje Armije BiH dva dana su konvoj zadržale u Uskoplju, iako su bile prijavljene sve dozvole iz Sarajeva. Na povratku iz Nove Bile konvoj je napadnut paljbom iz automatskog oružja, napadači su oružjem napali goloruke humanitarce, sručilo se zlo na dobrovoljce, i na licu mjesta je poginuo vozač iz Splita Ante Vlajić (1924.).
Župna crkva Gospina Uznesenja je teško oštećena, toranj je bio srušen, svod je probila granata. Crkva u Bistrici je teško stradala i oskvrnuta. Slike u crkvi su pogažene i nakvašene, vidio se palež, brončani Gospin kip je bio razbijen, tabernakul je razbijen, kip sv. Ivana je bez glave, okolo ljudski izmet, stari zavoji, prazne limenke.

(Nastavlja se)

Urednik: **Ivica Profaca,**
Tehnički suradnik: **Goran Bašić,**
Internet podrška: **NETmedia d.o.o.**

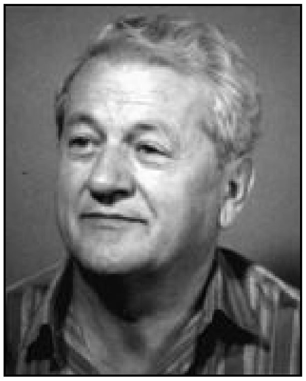
Posljednja nadopuna: 2000.05.09.
Stranice prilagođene za INTERNET EXPLORER 4 (800x600pix, 24bit)

novosti
svijet
sport
kultura
kronika 92
magazin
REGIJE
split
zadar
dubrovnik
šibenik
zagreb
herceg-bosna
dalmacija
tribina
prilozi
vodič
podlistak
kolumne
osmrtnice
impresum
OSTALO
kontakt
linkovi
arhiv

ZLOČINI ARMIJE BiH NAD HRVATIMA 4

Krvava bitka za Bugojno

Rat za Bugojno između HVO-a i Armije BiH počeo je 18. srpnja 1993. godine. U teškim borbama postrojbe Armije BiH zauzimale su dio po dio grada i pred njihovim terorom došlo je do egzodusa 13 tisuća bugojanskih Hrvata. U ratnom sukobu stradalo je 119 Hrvata ratnih žrtava, od toga je bilo 5-ero djece, 74 odrasla civila i 40 zarobljenih i ubijenih vojnika HVO-a

Piše: Ivica MLIVONČIĆ

Muslimansko-bošnjačko nasilje nad bugojanskim Hrvatima i danas traje. Dok se vodio obrambeni rat protiv srpske agresije bugojanski Hrvati i Muslimani-Bošnjaci zajedno su se branili. Već u proljeće 1993. godine rastu napetosti između Armije BiH i HVO-a. Muslimani-Bošnjaci postavljaju kontrolne punktove, kao u Veseloj, prolaznicima oduzimaju novac, razne predmete, pa i same automobile. Oni preuzimaju vlast u svim institucijama vlasti, Hrvati dobivaju otkaze, ali HVO još djeluje.

Kobni srpanj

Srpanj 1993. godine bio je koban i tragičan za bugojanske Hrvate. Rat za Bugojno između HVO-a i Armije BiH trajao je kratko, a počeo je 18. srpnja 1993. godine. U teškim borbama postrojbe Armije BiH zauzimale su dio po dio grada i pred njihovim terorom došlo je do egzodusa 13 tisuća bugojanskih Hrvata. U ratnom sukobu stradalo je 119 Hrvata ratnih žrtava, od toga je bilo 5-ero djece, 74 odrasla civila i 40 zarobljenih i ubijenih vojnika HVO-a.

Na popisu stanovništva 1991. godine općina Bugojno je brojila 46.889 stanovnika, a od toga je bilo 42 posto Muslimana-Bošnjaka, 34,18 posto Hrvata i 18,49 Srba. Hrvati u bugojanskoj općini posjeduju 65 posto uglavnom najkvalitetnijeg zemljišta. Za ratnog sukoba demografska struktura bugojanske općine potpuno je promijenjena jer su izbjegli Srbi i Hrvati, a u njihove domove naselili su se mnogobrojni muslimansko-bošnjački izbjeglice i prognanici s područja današnje Republike Srpske.

Preostali Hrvati utočište su potražili u župnoj crkvi sv. Ante, u Župnom uredu i u nekim selima. U gradu je u prvi mah ostalo 3500 Hrvata, ali se ubrzo taj broj smanjuje. Preko 350 ih je zatočeno u zatvore i logore u Kulturno-sportskom centru, zgradi Gimnazije, OŠ "Vojin Paleskić", centralnom zatvoru na stadionu Iskra, Banci BiH, Ljubljanskoj banci i OŠ Stipe Đereka. Oni su tu izvrgnuti maltretiranju, raznim načinima mučenja i ponižavanja, gladovanju i prljavštini.

Kolci zabijeni u prsa i oči

Stradanja bugojanskih Hrvata su bila velika: ubijani su, žene su silovane, pojedinci i skupine su masakrirani, ubijeni danima nisu pokapani. Morbidno se postupalo s Ilijom Mostarcem. Njegov leš je pronađen s kolcima zabijenim u prsa, vrat i lijevo oko. Hrvatska stratišta u bugojanskoj općini su mnogobrojna, navodimo lokacije s dvije i više žrtava: Vrbanja 3, Jablanje 5, Glavice 4, Odžak 7, Zlavast 2, Kula 3, Goruša 4, Vučipolje 5, Gračanica 17, Kula 3 i grad Bugojno 19. Još ni danas se ne zna za sudbinu 21 uglednog bugojanskog Hrvata, koji su odvedeni iz logora, a razložno se drži da su svi pobijeni.

Svetogrđe nad crkvama

Kako se je postupalo s Hrvatima u bugojanskim logorima? Vojnici Armije BiH su Vlatka Kapetanovića izveli iz logora, ubacili ga u prtljažnik automobila i odvezli u nepoznatom pravcu. Njegovo mrtvo tijelo pronađeno je u grmlju u selu Garački Podovi. Hrvatskih civila i zarobljenih vojnika HVO-a bilo je u bugojanskim logorima oko 600 jedno vrijeme. Najteži uvjeti su bili u logoru na stadionu Iskra. U logoru je bilo jako zagušljivo, nije bilo dopušteno odlijepiti najlon s otvora da bi se zrak pročistio, smrad je dolazio iz hodnika u kojemu je za sve bio samo jedan zahod bez vode, noću su se fekalije izlijevale po ljudima, pa su mnogi obolijevali. Predstavnici Međunarodnoga crvenog križa posjetili su logor krajem rujna 1993. godine i izjavili da je to najgori logor koji su vidjeli u BiH. U logoru u podrumu Gimnazije umrlo je nekoliko zatočenika. Zatočenicima je u logorima nasilno vađena krv za potrebe ratne bolnice u Bugojnu, a neki su poslije toga umrli jer je previše krvi uzeto. Neki su zatočenici umrli od batinanja.
Franjo Žulj je ubijen i izboden nožem na svojoj njivi. Niko Grabovac je izveden iz logora zgrade Koprivnica i ubijen u parku ispred BH banke. Josipa Visković je imala 17 godina, vođena je od jedne do druge muslimanske kuće i u jednom momentu ubijena iz snajpera. Starac Ivo Visković (1906.) izgorio je u svojoj zapaljenoj kući. Vojnici Armije BiH su na bugojanskom području silovali više žena. Mara Lučić (1939.) silovana je i potom usmrćena.
U bugojanskoj općini je minirano i zapaljeno 2550 hrvatskih objekata. Počinjeno je svetogrđe nad katoličkim crkvama i grobovima. U Drvetinama je zapaljena crkva, ostali su samo goli zidovi, a spaljen je i župni stan i u njemu 8 tisuća knjiga hrvatske i svjetske literature. U Kandiji je na crkvi napisano "ovo će biti džamija, Zecovi, Armija BiH. Bosanac sam delija." Velika crkva sv. Ante Padovanskoga u gradu je nekoliko puta oštećena i minirana.
Za zločine u bugojanskoj općini kod vojnih i civilnih vlasti HZ Herceg-Bosne podnesene su krivične prijave u studenome 1994. godine za počinjene ratne zločine. Osumnjičeni su Dževad Mlaćo, kojega bugojanski Hrvati i danas smatraju ratnim zločincem, a nedavno ga je suspendirao Carlos Westendorp. Zatim su osumnjičeni Zeir Mlivo, Abdulah Jeleč, Senad Dautović, Enes Handžić, Selmo Cikatić i drugi. Neki od njih danas zauzimaju visoka mjesta u Armiji BiH, SAD-u, institucijama vlasti na razini općine, županije i Federacije BiH.
(Nastavlja se)

Urednik: **Ivica Profaca,**
Tehnički suradnik: **Goran Bašić,**
Internet podrška: **NETmedia d.o.o.**

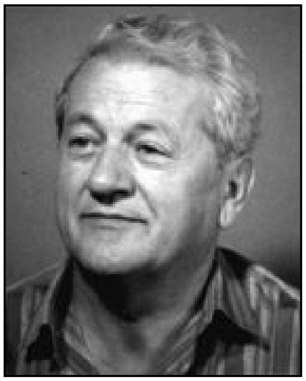
Posljednja nadopuna: 2000.05.10.
Stranice prilagođene za INTERNET EXPLORER 4 (800x600pix, 24bit)

vrh stranice
sljedeća stranica

ZLOČINI ARMIJE BiH NAD HRVATIMA 5

Kobni lipanj za Travničane

Mjesec lipanj 1993. godine bio je koban za travničke Hrvate. Bili su to dani stravičnog ubijanja, silovanja, odrubljivanja glava, stradanja djece, žene i staraca. Već 3. lipnja vojnici Armije BiH masovno uhićuju Hrvate u gradu Travniku. Svjedoci su prepoznali da su to činili pripadnici postrojbe zvane Kojoti, odjeveni u crne uniforme s crnim šeširima na glavama

Piše: Ivica MLIVONČIĆ

Oduvijek je bilo poznato da onaj koji posjeduje Travnik i prijevoj Komar vlada srednjom Bosnom i prometnicom prema Jadranskom moru i Jajcu pa dalje Banjoj Luci i Zagrebu. Od 70.747 stanovnika općine Travnik s popisa 1991. godine bilo je 44,96 posto Muslimana-Bošnjaka, 36,91 posto Hrvata i 10,99 posto Srba.

Opći progon

Srpski agresor je napao travničko područje 1992. godine, a u ljeto se zaoštravaju napetosti između Muslimana-Bošnjaka i Hrvata. Prvi incident se dogodio 20. listopada 1992. godine kada je na kontrolnom punktu kod Medrese u gradu ubijen Ivica Stojak, zapovjednik travničke brigade HVO-a, a puščanu vatru otvorio je major Armije BiH Semir Terzić, zvani Tara, zapovjednik 7. muslimanske brigade. Mnoštvo muslimansko-bošnjačkih izbjeglica i prognanika s područja pod srpskom kontrolom slijeva se u Travnik i to pojačava napetosti između dva naroda. No, to ne narušava savezništvo Armije BiH i HVO-a, ali je ono konačno uzdrmano 17. ožujka 1993. godine kada su pripadnici Armije BiH, među kojima je bilo i Arapa, ubili vojnike HVO-a Ivu Jurića (1972.) i Zorana Matoševića (1967.) rafalima iz automatskih pušaka. Dok su na asfaltu ležali mrtvi u njih je iz blizine ispaljeno još nekoliko rafala.

U travnju napetosti su na vrhuncu. Vojnici Armije BiH po gradu pale zastave bosansko-hercegovačkih Hrvata i nakon toga incidenta postrojbe travničkoga HVO-a napuštaju grad. U nastalom ratnom sukobu paravojne i vojne postrojbe Armije BiH počinile su ratne zločine nad 143 Hrvata, od toga su 5 djece, 88 civila i 50 zarobljenih vojnika HVO-a. Početkom travnja 1993. muslimansko-bošnjačke postrojbe vrše opći progon Hrvata, a u tome se ističe Mečetova policija, kojoj je na čelu bio Ismet Kurtešević, zvani Meče, rođen 1957.

godine, vlasnik kafea »Grozd«. Tada je zatočeno 70 Hrvata u tvrđavu na starome gradu. Sredinom travnja trojica vojnika Armije BiH iz »Krajiške brigade« u rudniku »Bila« upali su u kuću jedne Hrvatice (1940.), prijetili joj noževima, psovali njezine svetinje, pretresali kuću, oduzeli joj sav novac pod izlikom da je to za »Hasinu vojsku«, a potom su je dvojica silovala.

Davljenje konopom

U travničkom selu Miletići 24. travnja vojnici Armije BiH masakrirali su pet Hrvata, sposobnih za vojsku, a neki su od njih zadavljeni konopcem. Taj zločin u Miletićima počinili su Tahir Jašarević, sin Dade, i Hamid Malenković, a akciju je odobrio Bahrudin Kumro, zapovjednik 2. bataljuna 305. brdske brigade Armije BiH.

Mjesec lipanj 1993. godine bio je koban za travničke Hrvate. Bili su to dani stravičnog ubijanja, silovanja, odrubljivanja glava, stradanja djece, žene i staraca. Već 3. lipnja vojnici Armije BiH masovno uhićuju Hrvate u gradu Travniku. Svjedoci su prepoznali da su to činili pripadnici postrojbe zvane Kojoti, odjeveni u crne uniforme s crnim šeširima na glavama. Toga dana u selu Polje ubijena su 4 muškarca, a u Slimenima je usmrćeno 6 Hrvata.

Najviše stradalih u selima travničke općine bilo je 8. lipnja i to u Podstrinju 4, Maljinama 7, Buščaku 30, Poljanicama 7, Grahovčićima 4, Dolu Biloj 2, Čuklima 19, Brajkovićima 7, Krpeljićima 7 žrtava. Dan kasnije u Čuklama su bile još 2, a u Han Biloj 13 žrtava. Tih dana u izbjeglištvo i progonstvo otišlo je iz travničke općine oko 19 tisuća Hrvata.

Pri ekshumaciji u zaseoku Bikoši, selo Maljine, gdje je ubijeno 30 civila i zarobljenih vojnika HVO-a zapaženo je da je devet tijela bilo bez glave. Ta masovna grobnica je bila pokrivena gradskim smećem, koje je trebalo prikriti tragove zločina. Najveći broj zlodjela počinili su mudžahedini, a za taj zločin Hrvati okrivljuju generala Mehmega Alagića, koji je osobno vodio te akcije, zatim brigadnog generala Envera Hadžihasanovića, Džemala Merdana, Esada Stipića i druge.

Tih dana sramotno su se prema hrvatskom stanovništvu ponijeli pripadnici Unprofora. Svjedoci su potvrdili da su transporteri Unprofora prevozili vojnike Armije BiH s jednog položaja na drugi, a ranjene vojnike HVO-a nisu prihvaćali makar su bili u kritičnom stanju.

Pucnji po izbjeglicama

Pripadnici Britanskog bataljuna mirno su promatrali kako muslimansko-bošnjački snajperisti pucaju na hrvatske izbjeglice, pa Ivan Žepina, starac, ranjen u trbuh, njegova sestra u prsa, a unuka mu je ubijena. Snajper je pogodio i zapovjednika policijske postaje Velimira Matića.

Katolički sakralni objekti su uništavani i teško su stradali, kao crkva u Travniku, samostan i crkva u Gučoj Gori, crkva u Docu. Umirovljeni travnički župnik don Vinko Vidaković i časna sestra Ljubica Šekerija teško su maltretirani. Oni su uhićeni, časnoj je strgnuta krunica i don Vinku je bilo naređeno da je zgazi, što je odbio, pa su mu svezane ruke i dobio je deset jakih pljuski. Prijetili su mu da će mu odrezati mali prst, tukli su ga, slomili su mu dva rebra. Navečer je tučen po čelu, pa je dva puta padao u nesvijest, a krv mu je išla iz nosa i na usta. Tražili su da zaniječe Krista, a kada je to odbio počeli su mu sjekiricom rezati uho i vrat, prijetili su mu da će ga zaklati ako ne prijeđe na islam. Prijetili su mu i da će ga sunetiti. Naređivali su mu da opsuje Gospu i Crkvu, a svijećom su mu pržili nos.

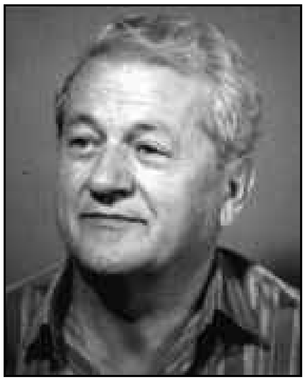
(nastavlja se)

Urednik: **Ivica Profaca,**
Tehnički suradnik: **Goran Bašić,**
Internet podrška: **NETmedia d.o.o.**

Posljednja nadopuna: 2000.05.11.
Stranice prilagođene za INTERNET EXPLORER 4 (800x600pix, 24bit)

ZLOČINI ARMIJE BiH NAD HRVATIMA 6

Novi Travnik: Rafalima po susjedima

Piše: Ivica MLIVONČIĆ

Prije sukoba časnici Armije BiH uvjeravali su hrvatsko stanovništvo u Šenkovićima da ne strahuje i da može mirno živjeti sa svojim susjedima Muslimanima-Bošnjacima. Napad na selo izvelo je 700 vojnika Armije BiH, među njima je bilo mudžahedina, a zapovijedao je stanoviti Ćurić, po zanimanju hodža u jednom bugojanskom selu

Novi Travnik je tipično nacionalno miješano područje u BiH. Po popisu stanovništva 1991. godine općina je imala 30.713 stanovnika, a od toga su Hrvati činili 39,59 posto, Muslimani-Bošnjaci 37,85 posto i Srbi 13,33 posto. Udio Hrvata u ukupnom broju stanovnika se stalno smanjivao, na popisu 1971. bilo ih je 43,1 posto, a 1981. godine 40,3 posto. Opadao je udio i srpskog, a rasto udio muslimansko-bošnjačkog naroda.
Za srpske agresije Hrvati i Muslimani-Bošnjaci se zajednički brane. Pred srpskom agresijom na drugim područjima bježe i Hrvati i Muslimani-Bošnjaci i nastanjavaju se u gradu i selima i to u srpskim kućama i stanovima, jer su se Srbi povukli na srpski teritorij. Taj pritisak izbjeglica potiče napetosti i razne male sukobe između dva naroda.

Topništvom na bolnicu

U listopadu 1992. godine počinju otvoreni sukobi između Armije BiH i HVO-a, a poprište sukoba je sam grad Novi Travnik sa selima Šenkovci, Sinokos, Donje Pećine i Opara. U tim borbama poginulo je 15 vojnika HVO-a, a Armija BiH po prvi put upotrebljava topništvo i uništava ratnu bolnicu i zapovjedništvo HVO-a. U Travnju 1993. godine dolazi do jačeg zaoštravanja odnosa između dva naroda. Armija BiH je 13. travnja kidnapirala tri hrvatska časnika i vozača brigade "Stjepan Tomašević" što je dodatno zaoštrilo odnose, a napadi na Vitez i Busovaču još više potiču strah i najavljuju sukobe. Bila je to akcija Armije BiH kojoj je bio cilj zauzeti cijelu Lašvansku dolinu, a koju je najavljivao potpredsjednik predsjedništva BiH dr. Ejup Ganić izjavivši Reuteru: "Mi ćemo zauzeti Lašvansku dolinu, zatvorili smo krug i osigurali naše prostore u stanovitoj mjeri".
U ratnom sukobu između Armije BiH i HVO-a muslimansko-bošnjačke snage počinile su 63 ratne žrtve nad Hrvatima u općini Novi Travnik. Od toga broja bilo je 11 djece, 48 odraslih civila i 4 zarobljena i ubijena vojnika HVO-a. Sredinom travnja 1993. u selu Zanepići bilo je 9 žrtava, 6. lipnja u Novom Travniku 30, 11. lipnja u Budušićima 3, 13. lipnja u Kasapovićima 3, 17. lipnja u Novom Travniku 1 i u Rastovcima 7 žrtava 25. listopada 1993. godine.

Ubijena i osmomjesečna beba

Selo Zanepiće Armija BiH je potpuno očistila od Hrvata, njihove kuće su opljačkane i spaljene. Za tih napada ubijeni su Mijo Vrhovac, Ivica Vrhovac, Niko Vrhovac i Niko Šiška. Niko Vrhovac je ustrijeljen iz blizine metkom u glavu, a potom mu je vojnik Armije BiH zabio nož u srce. Od granata topništva Armije BiH u selu je poginulo pet civila.
Selo Šenkovići bilo je nacionalno miješano, a na njega je 9. lipnja 1993. godine izvršen napad sa sve četiri strane. Jedan svjedok je izjavio da je čuo Mustafu Prlendu iz Sjenokosa kako psuje "majku ustašku". Vojnici Armije BiH pozvali su Josipa (56) i Zdravka (23) Jurišića da iziđu iz kuće. Čim se Josip pojavio na vratima, a bio je nenaoružan, sasječen je iz automatskog oružja. Kad je čuo pucanj na vrata je provirio sin mu Zdravko i u isti mah bio je ubijen. Svjedok toga ubojstva izjavio je: "Nisam vjerovao da će nas naši susjedi Muslimani tako napasti i hladnokrvno ubijati. Do tada su prema nama bili učtivi, jedni drugima smo išli na kavu, na sprovode...".
Prije sukoba časnici Armije BiH uvjeravali su hrvatsko stanovništvo u Šenkovićima da ne strahuju i da mogu mirno živjeti sa svojim susjedima Muslimanima-Bošnjacima. Napad na selo izvelo je 700 vojnika Armije BiH, među njima je bilo mudžahedina, a zapovijedao je stanoviti Ćurić, po zanimanju hodža u jednom bugojanskom selu.
Od hitaca snajperista ginu mnogi civili u gradu Novom Travniku. Među snajperistima uočeni su članovi sportske streljačke čete iz Zenice. Jedan otac je svjedočio kako je iz snajpera ubijena njegova petogodišnja kćerkica. Ona se igrala oko jednog napuštenog automobila i tu je pogođena 30. rujna 1993. godine metkom u glavu.
Prostrijelna rana bila takva da nije bilo nade da će preživjeti. Prebačena je u bolnicu, ali je preminula na samom ulazu. U selu Rostovci 25. listopada 1993. godine prodrli su mudžahedini, pripadnici 7. muslimanske brigde Armije BiH, i poklali sedam hrvatskih civila, a dječaku Goranu Lešiću su polomili noge i ruke. Mala Nataša je 7. listopada 1993. pogođena puščanim zrnom iz snajpera ravno u srce, a pokopana je noću. Iz snajpera je 3. ožujka 1994. godine ubijena osmomjesečna beba u majčinu naručju.

Obeščašćene crkve i groblja

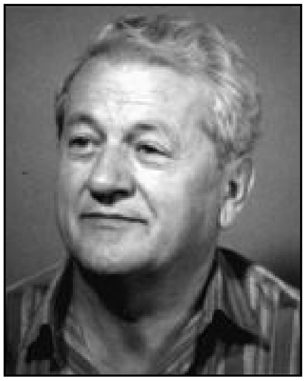
U sukobu Armije BiH i HVO-a stradali su katolički sakralni objekti, mnoga groblja su oštećena i obeščašćena. Župna crkva u Novom Travniku je oštećena gelerima i granatama, župna crkva u Pećinama je razrušena, inventar je polomljen ili opljačkan, krov je stradao, crkveni arhiv, knjige i ostala crkvena dokumentacija su nestali, a pred sam Božić 1996. godine podmetnut je oganj pod crkvu i župnu kuću pa je izgorjelo ono što je ostalo. Župna crkva u Rastovcima je devastirana i opljačkana, prozori i vrata su polupani, oštećeni su krov i južni zid. Filijalna crkva u Sebešiću također je demolirana, vrata i prozori su polupani ili odneseni, lim s krova je skinut i opljačkan. Ono što nisu učinile postrojbe Armije BiH dokrajčile su "snage za brzo djelovanje", Britanski bataljun Unprofora je izvodio vježbe na prostoru Sebešića i kapelom se koristio kao metom za artiljerijsko gađanje.
(nastavlja se)

Urednik: **Ivica Profaca,**
Tehnički suradnik: **Goran Bašić,**
Internet podrška: **NETmedia d.o.o.**

Posljednja nadopuna: 2000.05.12.
Stranice prilagođene za INTERNET EXPLORER 4 (800x600pix, 24bit)

Zenica: Prognano 17.000 Hrvata

Hrvatsko je stanovništvo u zeničkoj općini ubijano na razne, često vrlo okrutne načine. Mnogi su ubijeni metkom u potiljak, priklani su ili izbodeni nožem, tupim im je predmetom razbijana glava, a nekima su glave odsječene

Piše:
Ivica MLIVONČIĆ

Zenica je industrijski grad u srednjoj Bosni, smješten na obalama rijeke Bosne i na cestovnom i željezničkom pravcu Sarajevo-Doboj. U doba ranog kršćanstva tu je bilo sjedište biskupije Bistue Nova. Zeničko područje je bogato antičkim spomenicima i ostacima starokršćanskog perioda. Prema popisu stanovništva iz 1991. godine općina broji 145.517 stanovnika, a od toga je Muslimana-Bošnjaka bilo 55,22 posto, Hrvata 15,46 posto i Srba 15,41 posto. U ukupnom broju stanovništva raste udio Muslimana-Bošnjaka i Srba, a opada udio Hrvata, kojih je na popisu 1971. godine 21,9 posto.

Islamizacija grada

Srpska agresija potpuno mijenja demografsku sliku općine i grada Zenice. Sve više je muslimansko-bošnjačkih izbjeglica i prognanika, kao i muslimana iz islamskih zemalja. Grad dobiva snažno islamsko obilježje, kino Metalurg je pretvoreno u Balkanski islamski centar, sav je obojen u zeleno i u njega mogu stupiti samo odabrani pojedinci.

Izmijenjena demografska slika grada i općine Zenica rađa međunacionalne napetosti. Hrvati doživljavaju teška i česta maltretiranja, ponižavanja, gube radna mjesta, izgone ih iz stanova i kuća. Potaknuti općim ugrožavanjem sloboda i prava svojih vjernika, katolički svećenici zeničke općine 28. travnja 1993. godine obratili su se zeničkoj i svjetskoj javnosti priopćenjem u kojemu govore o nevoljama katolika i pozivaju se na kršćansko načelo "ne čini drugome ono što ne želiš da drugi tebi učine". A još u svibnju 1992. godine bili su napeti odnosi između Muslimana-Bošnjaka i Hrvata. Ta napetost se pojačala poslije 13. svibnja 1993. jer je toga dana ubijena dvogodišnja djevojčica Matea (Drago) Jurić u očevu automobilu. Svjedoci su potvrdili da se na nju pucalo rafalnom paljbom s udaljenosti od 10 metara. Automobil je pogođen sa 17 metaka iz vatrenog oružja kako je ustanovila zenička policija.
U općini Zenica za sukoba Armije BiH i HVO-a na hrvatskim stratištima bilo je 156 žrtava, od toga

ubijena su 82 zarobljena vojnika HVO-a, troje djece i 71 odrasli civil. U to vrijeme iz zeničke općine prognano je 14 tisuća Hrvata. U selu Dusini 26. siječnja 1993. bilo je 10 žrtava, u Čajdrašu 2. travnja 2, u Podbrežju 15. travnja 4, u Grmu 18. travnja 6, u Šušnju 18. travnja najmanje 30, u Stranjanima u travnju 3, u selu Zahdlijama 4, u selu Želju travnja 1993. 12, u Šušnju 5. lipnja 17 i u Čajdrašu/ Talniku 24. prosinca 3 žrtve.

Allah kolje

Vojnici Armije BiH mnoge Hrvate su uhitili i strpali ih u logor prostorije Muzičke škole u Zenici. Logorski čuvari su fizički i psihološki maltretirali Hrvate. Tukli su civile, osobito muškarce, ženama su prijetili da će biti silovane, a muškarcima da će biti obrezani po islamskom ritualu. U tome logoru je ubijeno 12 zarobljenih vojnika HVO-a. Radio Zenica na čelu s novinarom Adamirom Jerkovićem otvoreno je raspirivao mržnju prema Hrvatima. U zeničkom selu Kozarcima pripadnici Armije BiH tukli su zarobljene vojnike HVO-a toliko da su krvarili, zubi su im bili izbijeni, oči zatvorene od oteklina zadobivenih udarcima, a glave su im bile otekle. Vojnici su jedni druge hrabrili povicima "Allahu egber", a neki hodža je uzvikivao "Allah kolje", a drugi su mu u glas odgovarali "Allah kolje". U toj akciji je jedna starica zapaljena u Gavrinoj kući.
U zeničkoj bolnici od nečovječnoga ponašanja umrlo je novorođenče. Iz bolnice je nasilno izbačena rodilja E.Š. 24. travnja 1993. godine. Liječnik je odbio pružiti pomoć novorođenčetu i ono je zbog toga umrlo. Liječnik je odbio pružiti pomoć uz riječi: "Zato što je otac djeteta pripadnik HVO-a."

Pismo Goldstoneu

Hrvatsko stanovništvo je u zeničkoj općini ubijano na razne, često vrlo okrutne načine. Vojnici Armije BiH su krajem travnja 1993. godine zaklali staricu Maricu Lukić (70), a sa sobom su poveli 20 njezinih ovaca. Mnogi su ubijeni pištoljem u potiljak, priklani ili izbodeni nožem, tupim predmetom im je razbijana glava, nekima su glave odsječene.
U masakru u zeničkom selu Šušnuj 8. lipnja 1993. godine ubijen je Vlado Marković (1922.), otac dr. fra Ive Markovića, poznatog mirovnjaka i profesora na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Saznavši pojedinosti ubojstva svoga oca Vladimira i drugih osam rođaka, dr. Marković je napisao otvoreno pismo predsjedniku Haaškog tribunala Goldstoneu 5. veljače 1996. godine i u njemu precizno opisao zločin. Njegova obitelj brinula se za sirotoga Nihada Porobića zvanog Osman, Muslimana-Bošnjaka, ali su i njega ubili vojnici Armije BiH da ne bi bilo živoga svjedoka. Jedan starac je ubijen metkom u potiljak, drugi rafalom u kolima u kojima su ga vozili jer je bio nepokretan.
Hrvati posebno optužuju zeničkog gradonačelnika Besima Spahića što nije štitio svoje građane Hrvate. Dr. fra Marković navodi da su mu se obraćali za zaštitu Hrvati i da je on obećavao pomoć, ali ništa nije učinio. General Armije BiH Stjepan Šiber je pokrenuo istragu protiv počinitelja zločina u Šušnju, ali od toga nije bilo ništa. Hrvati su krivične prijave podnijeli i protiv Ramiza Džafirovića, predsjednika općinske vlade, Fuada Džidića, sociologa, ministra koordinatora za religiju u općinskoj vladi, Ervina Bašića zvanog Strela, zapovjednika Zelene legije, Šerifa Patakovića, jednoga od zapovjednika zloglasne 7. muslimanske brigade, Mahmuta ef. Karalića, ideologa te brigade i niz drugih Muslimana-Bošnjaka.

(nastavlja se)

Urednik: **Ivica Profaca,**
Tehnički suradnik: **Goran Bašić,**
Internet podrška: **NETmedia d.o.o.**

Posljednja nadopuna: 2000.05.13.
Stranice prilagođene za INTERNET EXPLORER 4 (800x600pix, 24bit)

ZLOČINI ARMIJE BiH NAD HRVATIMA 8

Vitez: Bitka za Lašvansku dolinu

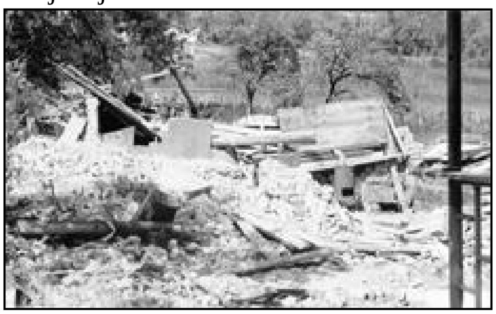
Piše:
Ivica MLIVONČIĆ

Glavni ratni sukob između HVO-a i Armije BiH u viteškoj općini dogodio se 16. travnja 1993. godine. Jake snage Armije BiH iz svega oružja napale su uže središte Viteza. Vode se ulične borbe, a transporter britanskog bataljuna Unprofora upada u dvorište župne crkve sv. Jurja Mučenika i odatle gađa hrvatske kuće

Usred Lašvanske doline smjestio se Vitez, a u blizini rimskog naselja Mošunj s ostacima starokršćanske bazilike. Prema popisu stanovništva iz 1991., općina Vitez brojala je 27.859 stanovnika, od toga je bilo 45,49 posto Hrvata, 41,32 posto Muslimana-Bošnjaka i 5,38 posto Srba. Udio Hrvata je desetljećima opadao, pa ih je na popisu 1971. bilo 49,4 posto, a 1981. 46 posto. Vitez je poznat i po razvijenoj vojnoj industriji, pa je i to jedan od važnih razloga što su ga Muslimani-Bošnjaci željeli staviti pod svoju kontrolu. Osim toga, plodna Lašvanska dolina vrlo je pogodna za poljoprivredu i stočarstvo.

Unprofor po hrvatskim kućama

Sredinom listopada 1992. godine počinju ozbiljniji sukobi između HVO-a i Armije BiH. Srbi osvajaju Karaulu i Potkraj, a u Vitez pristižu hrvatski izbjeglice i prognanici iz Jajca. I dok je glavnina vojnih snaga HVO-a bila u Jajcu braneći kraljevski grad od srpske agresije, na području viteške općine izbija sukob između HVO-a i Armije BiH. Muslimansko-bošnjačke vlasti nisu dopuštale da se šalje pomoć braniteljima Jajca, već su, štoviše, tu borbu iskoristili kao mogućnost da osvoje cijelu Lašvansku dolinu.

Glavni ratni sukob između HVO-a i Armije BiH u viteškoj općini dogodio se 16. travnja 1993. godine. Jake snage Armije BiH iz svega oružja napale su uže središte Viteza. Vode se ulične borbe, a transporter britanskog bataljuna Unprofora upada u dvorište župne crkve sv. Jurja Mučenika i odatle gađa hrvatske kuće. Unprofor je taj svoj potez objašnjavao činjenicom da su u crkvi zatvoreni Muslimani-Bošnjaci i navodno su ih strijeljali vojnici HVO-a. Viteški župnik fra Drago Pranješ, zvani Čarli, oštro je prosvjedovao i izjavio da je taj dan Unprofor stao na stranu Armije BiH i čak je odbio prevoziti ranjene vojnike HVO-a u bolnicu u Novoj Biloj.

U općini Vitez za vrijeme ratnog sukoba HVO-a i Armije BiH 198 Hrvata bilo je žrtvom ratnog zločina. Ubijeno je 90 zarobljenih vojnika HVO-a, 90 odraslih civila i 18 djece. Hrvatska stratišta u viteškoj općini su: grad Vitez 7, Prnjavor 5, grad Vitez 8 djece, Brdo/Zabilje 13, Bobaši 15, Križančevo Selo 74, Buhine Kuće 26 žrtava. U tome sukobu izbjeglo je 5500 hrvatskih civila.

Brutalna ubijanja

Brutalnost ubijanja hrvatskih civila i zarobljenih vojnika HVO-a na viteškom području bila je česta. Hrvati su zatvarani u dom u Počulici, u "crnu kuću" u Bobašima, u društveni dom u Prnjavoru. Uhićeni su starci, djeca, žene, koji spavaju na betonu, u zgradama bez krova po kiši i hladnoći. Muškarci su odvođeni da kopaju rovove za postrojbe Armije BiH na crtama bojišnice, često izloženi smrtnoj opasnosti i da kopaju grobove za poginule. Ginulo se od granata i mina, snajpera, koji su bili vrlo aktivni, od noževa, pištolja u potiljak, mačeta.
Tužna sudbina pogodila je 70-godišnjega Jozu Rajića koji je 20. studenoga 1993. ubijen iz snajpera dok je na groblju u selu Zabilje palio svijeću na grobu svoje pokojne žene. Snajperist je ranio u nogu župnoga vikara fra Zdravka Dadića. U Vitezu su muslimansko-bošnjačke snage upotrebljavale i bojne otrove.
Viteški Hrvati trajno će se sjećati 10. lipnja 1993. kada su stradala nevina djeca u igri. Oko 20 sati i 45 minuta 10. lipnja doletjela je granata s položaja Armije BiH kalibra 120 mm i pala dva metra od klupe na kojoj je bilo 14-ero djece u igri. Taj dan nisu došla muslimansko-bošnjačka djeca da bi se igrala s hrvatskim vršnjacima. Netko ih je upozorio na opasnost. Na licu mjesta poginulo je petero djece, a troje je umrlo u bolnici. Ostalih šestero djece je ranjeno. Razorna moć granate vidjela se po tome su što dijelovi tijela djece visjeli po obližnjem drveću, a roditelji su svoju djecu prepoznavali po odjeći i obući. Istoga dana je u Vitezu ranjeno 12-ero djece. Videokasete tog stravičnog događaja nije htjela objaviti nijedna inozemna TV mreža, a u Vitezu je bio stacioniran TV BBC.

Križančevo Selo i Buhine Kuće

Posebno okrutan i divljački zločin počinili su pripadnici Armije BiH u Križančevu Selu 22. prosinca 1993. godine. Toga dana dozapovjednik 3. korpusa Armije BiH Džemo Merdan je izdao zapovijed: "... uništiti svu živu silu, uključivo žene, djecu i starce na prostoru Novi Travnik, Nova Bila, Vitez, Busovača..." On je nadalje tražio da se upotrijebe sva ratna sredstva, pa i bojni otrovi, a sve da se čini "u slavu uzvišenog Alaha". Svjedoci zločina u Križančevu Selu kažu da se užas ne može opisati. Vojnici Armije BiH, posebno mudžahedini izgledali su kao gorile koje ubijaju sve na što naiđu, pa i životinje. Na tijelima zarobljenih vojnika HVO-a i civila vidjele su se prostrijelne rane nanesene vatrenim oružjem iz blizine, zatim su to bile rasjekotine i nagnječenja od oštrih i tupih predmeta poput noža, sjekire, mačete, čekića i drugih. Pripadnici Unprofora pokušali su ući u selo, ali su vojnici Armije BiH pucali na njih. Prijetilo se i ambasadoru ECMM-a Martinu Garrodu da će vojnici Armije BiH upotrijebiti oružje ako netko pokuša ući u selo.
Okrutan zločin počinili su pripadnici Armije BiH u Buhinim Kućama 9. siječnja 1994. godine. Duševnu bolesnicu Dragicu Petrović tukli su ciglom po glavi i zatim je ubili. Nesretni Marinko Buhić (1957.) prepolovljen je na dva dijela pilom i donji dio njegova tijela nađen je mjesec dana kasnije odvojen od gornjega dijela. Petar Perković je ubijen nožem u vrat.
(nastavlja se)

Urednik: **Ivica Profaca,**
Tehnički suradnik: **Goran Bašić,**
Internet podrška: **NETmedia d.o.o.**

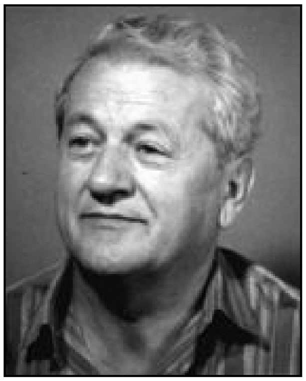
Posljednja nadopuna: 2000.05.14.
Stranice prilagođene za INTERNET EXPLORER 4 (800x600pix, 24bit)

vrh stranice
sljedeća stranica

ZLOČINI ARMIJE BiH NAD HRVATIMA 9

Busovača: Osam na jednoga

U busovačkoj općini u ratnom sukobu između HVO-a i Armije BiH bilo je 116 Hrvata i Hrvatica žrtava genocida i ratnih žrtava, a od toga je bilo 78 odraslih civila, troje djece i 35 zarobljenih i ubijenih vojnika HVO-a, a protjerano je 2500 civila

Piše: Ivica MLIVONČIĆ

Na putu Travnik-Sarajevo smješten je gradić Busovača, nedaleko od Viteza, u kojemu je glasovito svetište sv. Ante Padovanskog, a prema popisu stanovništva iz 1991. godine imala je 2720 stanovnika. Na tom popisu općina je brojila 18.879 žitelja, a od toga Hrvati su činili 48,2 posto, Muslimani-Bošnjaci 44,7 posto, Srbi 3,3 posto i ostali 3,8 posto. U ovome stoljeću opadao je udio Srba i Hrvata, a rastao Muslimana-Bošnjaka u ukupnom broju stanovništva. Tako je na popisu 1971. Hrvata bilo 53 posto, a 1981. 49,6 posto.

Počelo je u siječnju 1993.

Za srpske agresije Muslimani-Bošnjaci zajedno s Hrvatima brane svoje domove, ali i tada dolazi do napetosti. Busovački Srbi su bili izrazili lojalnost HVO-a i predali sve oružje bivše JNA, a postrojbe muslimansko-bošnjačkih snaga su 13. lipnja 1992. godine upale u sela Katići i Predjeli, pretežito srpske, pa su najprije opljačkali te spalili srpske kuće. Stožer HVO-a je odlučio zaštititi Srbe i poslao je svoje jedinice, a Armija BiH je odgovorila vatrom pri čemu je ubila jednog i ranila trojicu policajaca HVO-a. HVO je uzvratio na tu vatru pa su poginula tri, a ranjeno je više vojnika Armije BiH.

U busovačkoj općini u ratnom sukobu između HVO-a i Armije BiH bilo je 116 Hrvata i Hrvatica žrtava genocida i ratnih žrtava, od toga je bilo 78 odraslih civila, 3 djece i 35 zarobljenih i ubijenih vojnika HVO-a, a protjerano je 2500 civila. Hrvatska stratišta na području općine Busovača su Kačuni 4, Gusti Grab 5, Putiš oko 60, Pazići 5, Busovačke staje 22 žrtve.

U siječnju 1993. godine zaoštravaju se odnosi između Hrvata i Muslimana-Bošnjaka. Vojnici Armije BiH 23. siječnja postavljaju barikadu u Kačunima i tu su ubijena 4 vojnika HVO-a, a među njima i zapovjednik vojne policije Ivica Nikičin Petrović. Počinju napadi na hrvatska busovačka sela, kuće i gospodarske zgrade se pale, a civili ubijaju. Svjedokinja (1926.) izjavljuje da su susjedi u selu Javor sve palili i pri tome je ubijen sin Joze Stapić, koji je

istrčao iz kuće i 15 dana je ležao nepokopan u šupi, jer Muslimani-Bošnjaci nisu dopuštali da bude pokopan. Tada su i silovali sestru svjedokinje.
Najžešći napadi postrojbe Armije BiH na Busovaču bio je 25. ožujka 1993. godine. Oko 8500 vojnika raznih postrojba Armije BiH krenulo je iz Zenice, Visokog, Kaknja i Fojnice na Busovaču. Grad je bio sav u okruženju i blokiran, ali je 1400 vojnika HVO-a izdržalo sve te napade i obranilo grad. U ranim satima 17. travnja uslijedio je napad na sela Kuber i Putiš i počeo je novi topničko-pješački udar na grad Busovaču, a otpor HVO-a bio je odlučan.

Logor za Hrvate

Oko 15 km od Busovače nalazi se izletište Busovačke staje, a one su 15. lipnja 1993. godine bile stratište za hrvatske civile. Iz Busovače je 14. lipnja krenuo konvoj za Sebešić po hranu za busovačke građane. Tome konvoju priključile su se i neke izbjeglice iz raznih krajeva, čak iz Brčkog, da bi prebjegle u Hrvatsku. Svi su teškom mukom došli na Busovačke staje da bi se odmorili, okrijepili i konje nahranili pa nastavili putovanje.
Na Busovačkim stajama dočekala ih je zasjeda vojnika Armije BiH. U ranu zoru 15. lipnja počelo je jaka pucnjava po konvoju, a pucalo se iz tromblona, minobacača i automatskih pušaka. Čulo se zborsko pjevanje arapskih pjesama uz stravične povike "Allahu ekber", a pozivali su nas s "ustaše, predajte se ionako ćemo vas pobiti". Jedna svjedokinja je izjavila da je tada pred njezinim licem bila blijeda slika iz Vijetnama. Ljudi su ubijani, krvarili, a nitko im nije mogao pomoći, neki su gorjeli u zapaljenim stajama.
U Kačunima je bio logor "Silos" za Hrvate. Logoraši su strašno mučeni, tučeni rukama i nogama, bokserima u glavu, u zahod se išlo samo jednom na dan i to u četvero, a kada bi se vraćali u svoje sobe onda su ih stražari tukli koliko su htjeli.
U busovačkom selu Čep počinjen je gnusni zločin silovanja Luce Vuletić, kćeri Mije Perića, rođene u Kiseljaku 1923. godine. U večernjim satima 7/8. prosinca 1993. u njezinu kuću upala su tri vojnika Armije BiH, tukla su je nogama i pesnicama, tako premlaćenu nekoliko puta su je silovali, glavu su joj razbili tupim predmetom, a nožem su joj napravili rasjekotinu na glavi. Nju su pronašli susjedi u teškom stanju, prebačena je u bolnicu u Zenici i tu su liječnici ustanovili da je silovana, da nosi više povreda po glavi i jednu rasjekotinu od noža. Od tih rana umrla je 10. prosinca 1993. godine u bolnici.

Imena nisu nepoznata

Prema raspoloživoj dokumentaciji hrvatskih vlasti zna se tko je najodgovorniji za tolike zločine na području Busovače. Organizatori i naredbodavci su general Vehbija Karić, Refik Lendo, Enver Hadžihasanović, Derviš Sarajlić, zvani Gico, Tahir Saračević, Rašidov, Hajrudin Delić, Raif Rizvić, Adis Palalija Mujin, Selver Popalović, Vahid Tolj, Fikret Vreto, Mufid Rafalija, Hajrudin Selman Zihdijin. Podnesena je i krivična prijava zbog osnovane sumnje da su počinili zločine protiv Adema Abaza, zvanog Brada, zapovjednika, Edina Hakanovića iz Dusine, Nijaza Helvida, Filde Čago, Barhe Čago, Ahmeta Helvida, Kasima Helvida, Omera Helvida, Vehida Subašića, Ekrema Šišića, Fahrudina Delića i Hajrudina Belića. Oni su osumnjičeni za zločine u Dusini i Višnjici kada je ubijeno 14 ljudi i više ranjeno.
(Nastavlja se)

Urednik: **Ivica Profaca,**
Tehnički suradnik: **Goran Bašić,**
Internet podrška: **NETmedia d.o.o.**

Posljednja nadopuna: 2000.05.15.
Stranice prilagođene za INTERNET EXPLORER 4 (800x600pix, 24bit)

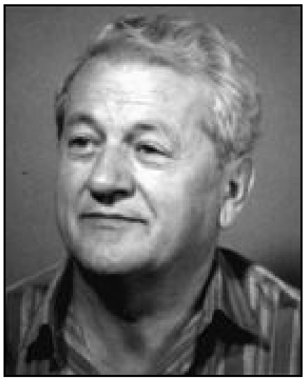
vrh stranice
sljedeća stranica

SLOBODNA DALMACIJA
HRVATSKE NEZAVISNE NOVINE

ZLOČINI ARMIJE BiH NAD HRVATIMA 10

Kakanj: novo pomicanje granica vjere

Sutješki kraj s vareškom općinom je posljednja veće oaza katoličanstva i hrvatstva prema granici Istoka i Zapada. Stoga bi etničko čišćenje toga kraja ili humano preseljenje Hrvata iz njega značilo pomicanje granica Istoka, hrvatstva i Katoličke crkve prema Zapadu

Piše: Ivica MLIVONČIĆ

Udaljen od Sarajeva 52, a od Zenice 30 kilometara, Kakanj, rudarski industrijski gradić, smjestio se na rijeci Bosni. Područje kakanjske općine je kultno mjesto bosanskih katolika i Hrvata. Kraljeva Sutjeska s glasovitim franjevačkim samostanom iz 14. stoljeća i crkvom sv. Ivana Krstitelja. U blizini je kraljevski grad Bobovac s mauzolejem bosanskih vladara, a sama Kraljeva Sutjeska je bila prijestolnica banova i kraljeva Kotromanića.

Sablasno prazna sela

Franjevački samostan je prava riznica hrvatske crkveno-kulturne baštine, s knjižnicom koja broji 31 inkunabulu, a čitava BiH ih posjeduje tek 63, i arhivom u kojemu se čuva više od 3 tisuće neproučenih turskih dokumenata.

Sutješki kraj s vareškom općinom je posljednja veća oaza katoličanstva i hrvatstva prema granici Istoka i Zapada. Stoga bi etničko čišćenje toga kraja ili humanon preseljenja Hrvata iz njega značilo pomicanje granice Istoka, hrvatstva i katoličke Crkve prema zapadu i gubitak vjekovno hrvatskog povijesnog i katoličkog prostora.

Općina Kakanj je po popisu stanovništva iz 1991. godine imala 55.950 stanovnika, a od toga je bilo Muslimana-Bošnjaka 54,56 posto, Hrvata 21,59 posto i Srba 8,80 posto. Hrvata je 1971. bilo 33,2 posto. Ratnim sukobima kakanjska općina je doživjela veliku demografsku promjenu. Ona je bila gotovo sva etnički očišćena od Hrvata i Srba. Čitava hrvatska sela su bez stanovnika, kuće su opljačkane, spaljene i minirane, a još i danas sablasno zjape prazna hrvatska sela.

S početkom srpske agresije na obranu svojih domova prvi se digao i organizirao hrvatski narod u HVO, Muslimana-Bošnjaka bilo je nešto u HVO-u, a najviše u teritorijalnoj obrani kao integralnom dijelu JNA.

Napetosti između dva naroda su sve više rasle, a do prvog incidenta došlo je 17. ožujka 1993. godine kada je ranjena hrvatska djevojčica Gordana Radoš, a na nju su pucali vojnici Armije BiH. Istoga dana pripadnici muslimansko-bošnjačkih oružanih snaga ubili su u Kaknju Ivu Vuletića,

zapovjednika HOS-a. Zatim počinju istjerivati Hrvate iz njihovih kuća i stanova. Sejo Kezić, pripadnik paravojne postrojbe Armije BiH koju je formirao imam Ševal Omerspahić, nožem je ubio jednu stariju ženu Hrvaticu.

Masovni zbjeg

Brojna su stratišta zločina nad Hrvatima u kakanjskoj općini za ratnog sukoba između Armije BiH i HVO-a. Ratnih žrtava bilo je 79, od toga 61 odrasli civil, 6 djece i 12 zarobljenih vojnika HVO-a, a protjerano je ili izbjeglo 16. tisuća Hrvata. Na blagdan sv. Ante Padovanskoga, kojega u Bosni uz katolike uvelike štuju i pravoslavci i muslimani, došlo je do masovnog stradanja Hrvata u općini Kakanj. Toga dana paravojne i redovite postrojbe Armije BiH ubile su u selu Drenoviku 16 Hrvata, u Slapnici 9, u Kraljevoj Sutjesci 4, u Bištranima 4, u Kovačima-Bradarićima 10, u Grmačama 3.
Frontalni napad postrojbi Armije BiH na hrvatska sela u kakanjskoj općini počeo je 8. lipnja, a kulminirao je 13. lipnja 1993. godine. U zbjeg je krenulo oko 15 tisuća Hrvata, uglavnom žena, djece i staraca u Vareš, koji ih je teškom mukom sve prihvatio.
U tom napadu sudjeluju postrojbe Armije BiH iz Zenice, Kaknja, Visokog i Breze. Ti vojnici su provodili politiku spržene zemlje jer su hrvatske kuće i stanove najprije pljačkali, a potom ih palili i minirali da se ljudi poslije ne bi mogli vratiti svojim domovima. Još i danas stravično izgledaju spaljene i puste kuće kakanjskih Hrvata, njihova polja su neobrađena, a gospodarstva su im uništena. Zarobljeni vojnici HVO-a su ubijani na razne načine, žene su silovane, djece ubijana. U selu Ričici 12. lipnja 1993. zarobljen je pa okrutno ubijen Drago Babić, vojnik HVO-a. U selu Bradarićima vojnici Armije BiH naredili su skupini civila da legnu na zemlju, stave ruke na zatiljak i onda su ih izbliza ubijali. Janja Bradarić, žena Marka, zaklana je, a prije je u nju pucano. Sa svoja tri sina ubijen je Juro Jurić.
U jednom hrvtskom selu nađen je zaklan starac, a njegove dvije kćeri su silovane i ubijene. Jedna od njih je bila vezana rukama oko umivaonika i nakon silovanja priklana. Druga je bila vezana rukama za bide i s glavom u njemu.

Okrutna imamova postrojba

Posebno je bila okrutna paravojna postrojba imama Ševala Omerspahića. On je rodom iz kakanjskog sela Kaparovića, prije rata je radio u Islamskoj zajednici u Sarajevu. Njegova postrojba imala je mnogo stranih i domaćih mudžahedina, a isticala se okrutnošću prema hrvatskim žrtvama. Bojili su se u crno, nosili su crne marame i svojom pojavom su ulijevali strah i trepet. Hrvati kakanjske općine posebno optužuju za okrutnost 7. muslimansku brigadu iz Zenice i jednog od njenih komandanata Muhmuta ef. Karalića.
Nadležne hrvatske vlasti u BiH još u jesen 1994. godine podnijeli su krivične prijave za ratne zločine nad Hrvatima protiv Faruka Neimarlije, Ejuba Jahića, zvanog Bube, Fahrije Ademija, Albanca, imama Ševala Omerspahića, Seje Karzića, zvanog Karajica, Mirsada Nazifa i Refika Karzića, Zijada i Mehmeda Tarka i drugih.

(Nastavlja se)

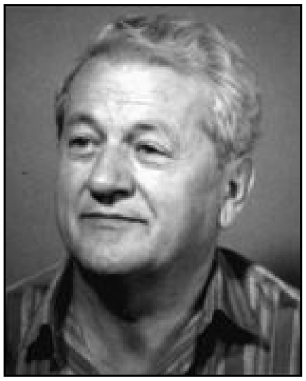
Urednik: **Ivica Profaca,**
Tehnički suradnik: **Goran Bašić,**
Internet podrška: **NETmedia d.o.o.**

Posljednja nadopuna: 2000.05.16.
Stranice prilagođene za INTERNET EXPLORER 4 (800x600pix, 24bit)

novosti
svijet
sport
kultura
kronika 92
magazin
split
zadar
dubrovnik
šibenik
zagreb
herceg-bosna
dalmacija
tribina
prilozi
vodič
podlistak
kolumne
osmrtnice
impresum
kontakt
linkovi
arhiv

Vareš: pustinja krvlju oblivena

Nakon tragedije Vareš i njegova hrvatska sela postali su pustinja krvlju oblivena i požarom opaljena. Stanje u Varešu i njegovoj okolici ovako je oslikao vareški župnik fra Mato Topić: "Grobovi i činjenice pokazuju, a slijepima će tek postati jasno, da je kudikamo veći zločin učinjen nad Hrvatima u Varešu nego nad Muslimanima u Stupnom Dolu"

**Piše:
Ivica MLIVONČIĆ**

Na nadmorskoj visini od 829 metara, bogat rudama i šumama smjestio se industrijski grad Vareš. U njemu danas postoji najstarija sačuvana crkva u BiH, mala crkva sv. Mihovila Arkanđela, a u župnom arhivu čuva se jedna od najstarijih župnih matica, iz 1643. godine, pisana bosančicom i latinicom, hrvatskim i latinskim jezikom. U gradu su prema popisu stanovništva iz 1991. godine u apsolutnoj većini bili Hrvati, bilo ih je 52,6 posto, a u općini su bili u relativnoj većini s 40,6 posto, Muslimana-Bošnjaka je bilo 30,23 posto i Srba 16,41 posto. Udio hrvatskog stanovništva se smanjivao pa ga je na popisu 1971. bilo 47,33 posto, a 1981. 45,07 posto.

Borovica

Sukobi između Armije BiH i HVO-a, pukovnija "Bobovac", počinju tek u ljeto 1993. godine. Napad postrojbi Armije BiH na područje vareške općine počeo je 18. listopada 1993. godine kada je stradalo selo Kopijari, koje je opljačkano i spaljeno i u njemu je ubijeno 6 civila. Bilo je to zlodjelo 7. muslimanske brigade. Zločin u Kopijarima bio je Stupni Do prije Stupnoga Dola, ali se on prešućuje u javnosti BiH i cijeloga svijeta.

U ratnom sukobu između Armije BiH i HVO-a Hrvati su imali 57 žrtava, od toga je bilo 1 dijete, 41 odrasli civil i 15 zarobljenih i ubijenih vojnika HVO-a. U selima Duboštica i Kopijari 18. i 19. listopada 1993. godine ubijeno je po 6 Hrvata, u Borovici je 5. studenoga ubijeno 6 civila i masakriran jedan vojnik HVO-a, a u egzodus je krenulo 8500 Hrvata. U jednoj noći i jednom danu vareška općina je gotovo očišćena od Hrvata. Po ulasku postrojbi Armije BiH u Vareš nastala je nezapamćena pljačka hrvatske imovine, a pljačkaši su dolazili iz Breze, Kaknja, Viskog, čak iz Zenice.

Selo Borovica je 5. studenoga 1993. potpuno uništeno, nijedna kuća ili gospodarska zgrada nisu ostala uzgor. Župna crkva s vjeronaučnom dvoranom i župnim stanom je srušena i zapaljena. Jozo Pavić (80), zvani Kardelj, ostao je u Borovici i tu je zaklan, električar Marko Perić (1932.) izgorio je u svojoj zapaljenoj kući, Stijepo Marković, sin Ilijin (1938.), govorio je da neće bježati iz svoga sela jer će doći njegovi prijatelji Muslimani, a liječnička obdukcija je pokazala da je udaren tupim

predmetom u potiljak glave, da je pretučen, da je u njega ispaljen metak i da je uboden nožem u leđa, Ilija Zovkić (1945.) zaklan je u svome svinjcu. Zarobljeni vojnik HVO-a Kruno Đaković, sin Željkov, nađen je mrtav smrskane glave, zatiljka rasječena oštrim predmetom, s dva uboda na grudima oštrim predmetom, gornji dio tijela mu je bio nagoren, a lijeva šaka je izgorjela. Ivi Vukančiću su presječene vene na rukama i ostavljen je u kući da iskrvari i umre.

Masakr

Major Hakan Birger, zapovjednik 8. čete NORDBAT 2 - nordijskog bataljuna u sastavu UNPROFOR-a, izjavio je je da je šteta što zločin u Borovici nije prikazan kao zločin u Stupnom Dolu.

Kako su stradavali zarobljeni vojnici HVO-a iz pukovnije "Bobovac"? Leš Pere Čokare, rođen u Kaknju 1951., bio je u raspadanju i teško prepoznatljiv, a to je namjerno učinjeno da se ne bi vidjeli tragovi nasilja, tijelo Kreše Pantića pokazivalo je tragove ozljede glave teškim tupim predmetom, oštrim predmetom su na očnim jabučicama naneseni ubodi, bajonetom mu je proboden grudni koš, na desnoj šaci bila je vidljiva razderotina. Identifikacija je pokazala da je Anto Šimkić (1959.), sin Gabrijela, bio zaklan, da je gorio i zadobio opekline po glavi i duž tijela. Ivanu Pogarčiću (1955.) glava je bila razmrskana, a leš Marka Andrića (1973.) pokazuje da je bio zaklan i djelomično spaljen. Miki Filić, rođen u Kosovskoj Mitrovici 1956. godine, imao je potpuno deformiranu glavu.
U gradu Varešu je 6. studenoga 1993. ubijen Ivo (Blaško) Pejčinović (1910.), zvani Altoka, i to ispred kuće svoga zeta. On je gledao kako vojnici Armije BiH pljačkaju kuću njegova zeta i zapitao "je li to ta poštena Alijina vojska", a na to ga je jedan od pljačkaša udario metalnom polugom po glavi i on je ostao na mjestu mrtav". Jerko Terzić (1925.) iz Vareš Majdana bio je gluh, a 11. studenoga 1993. cijepao je drva ispred obiteljske kuće. Uto su naišli vojnici Armije BiH i nešto ga zapitkivali, a on je samo odmahnuo rukom dajući im do znanja da ne čuje. U tom trenutku jedan vojnik je izvadio bajonetu/nož, bacio ga na Terzića i pogodio ga u vrat te je odmah preminuo.

Silovane

U Varešu su silovane četiri žene, i to na vrlo grub i okrutan način. Za silovanje su optuženi Nedžad Čerkezović i Džafer Brčanović, oba iz Živinica, vojnici Armije BiH. Vojnik Armije BiH Mujo Valjevac optužen je zato što je utvrđeno da je 7. studenoga 1993. godine u Visokom pred svjedocima pokazivao desetak ljudskih prstiju nanizanih na konop hvaleći se da ih je odsjekao vareškim Hrvatima. I Mirsad Salčinović, zvani Komuna, na ulici u Brezi hvalio se prstima koje je odsijecao vareškim Hrvatima.
Nakon tragedije Vareš i njegova hrvatska sela postali su pustinja krvlju oblivena i požarom opaljena. Stanje u Varešu i njegovoj okolici ovako je oslikao vareški župnik fra Mato Topić: "Grobovi i činjenice pokazuju, a slijepima će tek postati jasno, da je kudikamo veći zločin učinjen nad Hrvatima u Varešu negoli nad Muslimanima u Stupnom Dolu. Jasno mi je da nije to bitno ni potrebno svjetskoj javnosti, ali mi nije jasno da je to, izgleda svejedno hrvatskim medijima! Ako mnogima nisu bitni ljudi, kako će im tek biti važno koliko je kuća srušeno, zapaljeno, oštećeno i opljačkano? Ili koliko su Alijini momci - kako on sam reče - ne ruše crkve, oskvrnuli crkava?!"

Urednik: **Ivica Profaca,**
Tehnički suradnik: **Goran Bašić,**
Internet podrška: **NETmedia d.o.o.**

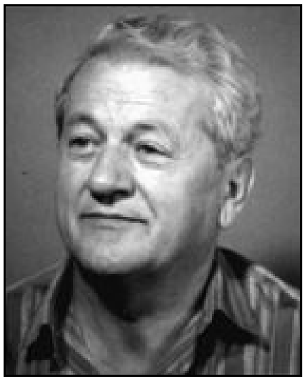
Posljednja nadopuna: 2000.05.17.
Stranice prilagođene za INTERNET EXPLORER 4 (800x600pix, 24bit)

vrh stranice
sljedeća stranica

ZLOČINI ARMIJE BiH NAD HRVATIMA 12

Ubojstvo oca Tihomira Blaškića

Prema svim kriterijima ratna žrtva je i Ivo Blaškić, otac generala Tihomira Blaškića. On je bio kurir u HVO-u, a 12. studenoga 1993. je ubijen iz snajpera dok je nosio lijekove i zavoje za ranjenike, držeći na ruci vidljiv znak saniteta

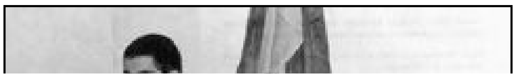
Piše: Ivica MLIVONČIĆ

Prema arheološkim nalazima područje Kiseljaka je bilo naseljeno u rimsko doba, a u srednjem vijeku u njemu je bio kraljevski posjed, što se zaključuje po mjestu i rimokatoličkoj župi Banbrdo. Kada je 1991. godne popisano stanovništvo kiseljačka općina brojila je 24.164 stanovnika, a od njih su 51,93 posto bili Hrvati, 40,46 posto Muslimani-Bošnjaci i 3,06 posto Srbi. Popisi stanovništva iz 1971. i 1981. pokazuju rast muslimansko-bošnjačkog i pad hrvatskog i srpskog stanovništva. Tako je 1971. Hrvata bilo 56,7, a 1981. 53,3 posto.

Okrutni mudžahedini

Ratni sukob između Armije BiH i HVO-a počeo je napadom muslimansko-bošnjačkih postrojbi 23. i 24. siječnja 1993. godine na hrvatska sela u kiseljačkoj općini. U tom sukobu nad 56 Hrvata počinjen je ratni zločin, a od toga je 50 odraslih civila, jedan zarobljeni vojnik HVO-a i petero djece. Najveća stratišta su bila 18. travnja 1993. u samom gradu - 7 žrtava, 23. travnja u Bilanovcu 4, 1. svibnja u selu Kazagići 14 i 17. lipnja u selu Gojkovac 9 žrtava. Prema svim kriterijima ratna žrtva je i Ivo Blaškić (1933.), otac generala Tihomira Blaškića. On je bio kurir u HVO-u, a 12. studenoga 1993. je ubijen iz snajpera dok je nosio lijekove i zavoje za ranjenike držeći na ruci vidljiv znak saniteta. S njim je bio satnik Mile Bašić, koji je izgubio obje noge.
Za siječanjskog napada na selo Bilalovac vojnici Armije BiH gnusno su silovali dvije Hrvatice. U tom selu su posebno okrutni bili mudžahedini, koji su palili i pljačkali hrvatske kuće, ubili su dvije starije osobe, zarobili vojnike HVO-a Miju Baletića i Marijana Tuku i kasnije ih ubili. U selu Orahovo 23. travnja pronađena su tijela zaklanih Kate i Ive Bošnjaka. U selu Gojkovac ubijeni su starci od 60 do 70 godina i među njima jedno trinaestogodišnje dijete.
Postrojbe Armije BiH nisu štedjele ni katoličke sakralne objekte. Tako su 1. lipnja 1993. godine zapalile samostan sestara klarisa i župnu crkvu u Brestovskom. Dva dana kasnije Radio Sarajevo javio je kao ekskluzivnu vijest da su vojnici HVO-a to učinili, a da bi se na taj način prikrilo zlodjelo Armije BiH. Časne sestre i fratri su poslali demanti Radio Sarajevu, ali on nikada nije objavljen.

Klasično klanje

Za silovanje su osumnjičeni stanoviti Imamović,

Musliman-Bošnjak, i Ejub Jahić zvani Bube, iz Rotilja. Za zločine u Bilalovcu sumnjiče se pripadnici civilnoga MUP-a na čelu s Numirom Junuzovićem i vojne policije na čelu sa Salihom Čilašem. Nusret Bejtić, sin Tahirov, i stanoviti Kokan sumnjiče se za ratne zločine u Bilalovcu, etničko čišćenje Hrvata, ubojstvo Stipe Pravdića, silovanje njegove majke, te za silovanje i teške povrede Luce Vulete u selu Čep, od kojih je umrla. U Kiseljaku susjednoj općini Visoko nije bilo sukoba Armije BiH i HVO-a. Visoko je kraljevski grad, u njegovoj blizini bio je franjevački samostan u selu Mile iz prve polovice 14. stoljeća, a samostanska crkva bila je krunidbena bazilika bosanskih kraljeva i u njoj se krunio prvi bosanski kralj Tvrtko I. Visočka općina je na popisu stanovništva 1991. godine brojila 46.160 stanovnika, a od toga su 74,46 bili Muslimani-Bošnjaci, 16,18 posto Srbi i tek 4,05 posto Hrvati. Za rata između Armije BiH i HVO-a u toj općini ubijeno je 6 Hrvata, od toga jedno dijete, a izbjeglo 1200 hrvatskih civila, a među njima profesori i djeca Franjevačke klasične gimnazije.

U kasnim satima, noću između 13. i 14. studenoga 1993. godine počinjen je gnjusni zločin nad hrvatskim civilima u selu Donja Zimča u visočkoj općini. Četiri pripadnika Armije BiH provalila su krov kuće Hrvata Jure Blaževića, rođenoga 1937. godine i nakon mučenja usmrtili su njega, ženu mu Fridu i punicu Anicu Brkić rođenu 1919. godine. Liječnik Vlado Miloš je izjavio da su umoreni klasičnim klanjem. Pri tome su potpuno opljačkali kuću obitelji Blažević.

Zločinci su identificirani i protiv njih je podnesena krivična prijava. Osnovano se sumnja da su u zločinima sudjelovali Abdulah Matoruga, zvani Avdica, rođen 1970. u Mlinima-Misoča, pripadnik Armije BiH, Rašid Džafić, zvani Raško, sin Našida, rođen 1973. u Mlini, pripadnik Armije BiH, Namir Mešetović, rođen 1970. u Misoči, pripadnik Armije BiH, i Ramo Bešlija, rođen 1970., pripadnik Armije BiH. Oni su osumnjičeni i da su u Brezi ubili tročlanu srpsku obitelj sredinom 1992. godine.

Travanjska tragedija

Hrvatsko selo Stojkovići u visočkoj općini doživjelo je svoju tragediju 20. travnja 1993. godine. Toga dana u selo su upali vojnici Armije BiH i iz vatrenoga oružja ubijen je 17-godišnji Slavko Pravdić, sin Ivice. On je ubijen dok je objedovao s ocem Ivicom i majkom Božicom, braćom Nenadom i Željkom. Selo je cijelo opljačkano, a samo od obitelji Nikole Radata, zvanoga Nikica, i Mije Radata odveli su 100 ovaca, 8 bikova, 3 krave, jedno tele i dvije svinje.

Posebno su bili teško mučeni najimućniji i najugledniji pojedinci u selu, Nikola Radat, zvani Nikica, i njegov sin Mijo, zvani Mića. Na njima su se vojnici Armije BiH iživljavali, a 2. lipnja 1993. su Nikolu Radata (1926.) živog bacili u zapaljenu staju. Kasnije su vojnici HVO-a, koji su oslobodili Stojkoviće, pronašli poluizgoren i polukarboniziran leš Nikole Radata neposredno uz staju.

(Nastavlja se)

Urednik: **Ivica Profaca,**
Tehnički suradnik: **Goran Bašić,**
Internet podrška: **NETmedia d.o.o.**

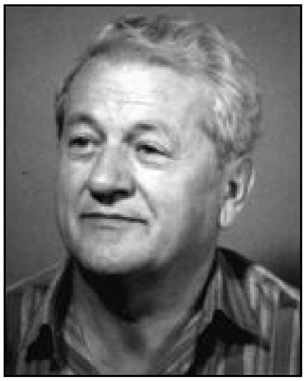
Posljednja nadopuna: 2000.05.18.
Stranice prilagođene za INTERNET EXPLORER 4 (800x600pix, 24bit)

vrh stranice
sljedeća stranica

ZLOČINI ARMIJE BiH NAD HRVATIMA 14

Kreševo obećano Muslimanima iz Foče

Za ratnog sukoba u Kreševu je bilo Muslimana-Bošnjaka. Kreševom je kružila priča da je Alija Izetbegović gradić Kreševo obećao Fočacima kada ga osvoji Armija BiH. Time se tumači podatak da je među onima koji su jurišali na Kreševo bilo najviše Muslimana-Bošnjaka iz Foče

Piše: Ivica MLIVONČIĆ

Drugi biser katoličke baštine i hrvatske kulture u Bosni je Kreševo sa svojim drevnim franjevačkim samostanom i crkvom, koji potječu također iz 14. stoljeća. Početkom 16. stoljeća crkvu i samostan su najprije opljačkali pa zatim spalili muslimani pa je uništena bogata knjižnica zajedno s arhivom i zbirkom umjetničkog obrta. Ista sudbina pogodila je kreševske fratre i njihov samostan i 1715. godine. Demografska struktura kreševske općine po popisu stanovništva iz 1991. godine pokazuje da je u njoj većinski hrvatski narod. Te godine općina je imala 6.731 stanovnika, a Hrvati su činili 70 posto, Muslimani-Bošnjaci 22,8 posto i Srbi 5 posto. Na popisu 1971. Hrvata je bilo 76,12, a 1981. 74,07 posto. Na prvim demokratskim izborima u kreševskoj općini pobijedio je HDZ BiH i prema izbornim rezultatima ustrojena vlast.

Rušenje legalne vlasti

U početku srpske agresije općinska vlast, a ona je u rukama hrvatskih političkih stranaka, organizira obranu, formira se HVO i u njemu sudjeluju i Muslimani-Bošnjaci. Pod utjecajem SDA Muslimani-Bošnjaci počinju napuštati postrojbe HVO-a i organizira se paralelna muslimansko-bošnjačka vlast, što je protivno rezultatima izbora i ustavnim normama. U kreševskoj općini su sigurno bili ilegalni organi paralelne općinske vlasti i postrojbe Armije BiH. Takav odnos Muslimana-Bošnjaka prema zajedničkoj obrani od srpskog agresora u hrvatskom stanovništvu izaziva nepovjerenje i rastu napetosti.
Postrojbe Armije BiH čak kreću u napad na Kreševo 17. lipnja 1993. godine da bi svrgnuli legalno izabranu općinsku vlast. Napad postrojbi Armije BiH bio je silovit, vojnici su bili bolje naoružani i motivirani pa je HVO pretrpio gubitke, poginulo je 10 vojnika HVO-a, teže ranjeno 8, a zarobljeno 6. Selo Pirin je sravnjeno sa zemljom, a protjerano je oko 70 staraca i žena. Najžešći napad na Kreševo bio je 23. do 26. lipnja 1993., kada je osvojeno selo Deževice opljačkano i zatim spaljeno, a 250 stanovnika protjerano.
Za ratnog sukoba u Kreševu je bilo Muslimana-Bošnjaka. Kreševom je kružila priča da je Alija Izetbegović gradić Kreševo obećao Fočacima kada ga osvoji Armija BiH. Time se tumači podatak da je među onima koji su jurišali na Kreševo bilo najviše Muslimana-Bošnjaka iz Foče.
Za ratnog sukoba s HVO-om postrojbe Armije BiH počinile su ratne zločine tako da je stradalo 14

Hrvata, a od toga je 12 zarobljenih vojnika i dva civila. U Kreševu je 20. lipnja 1993. od gelera poginuo Marko Mišanović (1928.) i to bježeći u podrum za vrijeme granatiranja grada. Kata Vukoja (1931.) poginula je 28. srpnja 1993. godine. Ona je toga dana s drugim kupila sijeno na njivi zvanoj Hasan Do, a s ratnih položaja Armije BiH pucano je na kosce, nenaoružane civile i jedno puščano zrno pogodilo je Katu Vukoje u prsni koš i od toga je nastupila trenutačna smrt.
Kreševski Hrvati sumnjiče za ratne zločine Ibrahima Lisovca (1949.), koji je prije rata bio službenik u Mešihatu Islamske zajednice u Sarajevu, Avdu Lisovca (1955.) Edina Hasandića (1972.), Ibrahima Hasandića (1941.), Nuridina Aždajića (1948.), Junuza Ahbabovića (1974.) i Ifeta Bajtića (1971.). Protiv njih su podnesene i krivične prijave.
U Deževicama je 1962. godine podignuta župna crkva Gospe Snježne, a nju su uništili pripadnici Armije BiH. Crkva je opljačkana, u njoj je sve porazbijano kao što su oltar, svetohranište, veliki križ, svi kipovi i slike, lusteri, sat za struju, razglas, harmonij, crkveno ruho, sav crkveni pribor, jaslice, Božji grob, zvonce, klupe, a u Gospin kip je pucano iz lakog oružja. Župna kuća je najprije temeljito opljačkana, a onda je devastirana. Iz župne kuće nestali su arhiv, knjižnica, kipovi, posuđe, namještaj, poskidana su vrata i prozori, povađene instalacije, skinuta lamperija.
Oko 15 km udaljen od Kreševa, a na cesti Konjic-Sarajevo, smjestio se Tarčin, malo mjesto koje pripada općini Hadžići. Njegovo stanovništvo je najvećim dijelom muslimansko-bošnjačko, Srba je mali broj, a Hrvata tek nekoliko obitelji. U Tarčinu je Armija BiH formirala logor za zatočene Hrvate i Srbe, on je nosio ime Silos, a bio je smješten u silosu, ali je dio logoraša prebivao i u prostorijama mjesne osnovne škole.

Tijela u jamama

U Tarčinu je, u blizini podvožnjaka, blizu mesnice, pronađena jama u koju su bacana tijela ubijenih Hrvata i Srba. Zatočene Hrvate i Srbe su noću izvodili iz logora, ubijali i zatim njihova tijela zatrpavali u spomenutu jamu. Glavni izvršitelji tih zločina su Nezir Kazić, Nihad Šehić, Ismet Guska i stanoviti Đino Žuti. Od 20. do 30. kolovoza 1993. godine u Tarčinu je ubijeno oko 30 Hrvata iz Konjica, 3 Srbina i među njima 5 djece mlađe od 14 godina.
Odjel za ljudska prava negdašnje Hrvatske Republike Herceg-Bosne 14. listopada 1993. godine o stratištu u Tarčinu obavijestio je više međunarodnih organizacija kao Međunarodni komitet crvenoga križa, promatrača Europske zajednice, UNPROFOR, UNHCR, komisiju za ljudska prava UN. Sud za ratne zločine na tlu bivše Jugoslavije, ali nikakva odgovora nije bilo: Nitko nije mogao dobiti dopuštenje da napravi očevid u samom Tarčinu, jer to nisu odobravale tamošnje muslimansko-bošnjačke vlasti.
(nastavlja se)

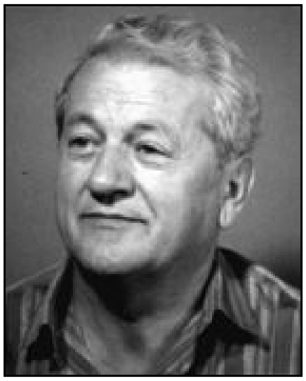
Urednik: **Ivica Profaca,**
Tehnički suradnik: **Goran Bašić,**
Internet podrška: **NETmedia d.o.o.**

Posljednja nadopuna: 2000.05.20.
Stranice prilagođene za INTERNET EXPLORER 4 (800x600pix, 24bit)
vrh stranice
sljedeća stranica

ZLOČINI ARMIJE BiH NAD HRVATIMA 15

Stravičan zločin Zukinih postrojbi

Strahovit zločin u selu Trusini počinili su pripadnici Armije BiH 16. travnja 1993. godine.
Selo je branilo tek 7 vojnika HVO-a, oni su se predali, ali su odmah njihovi životi dokrajčeni rafalom iz vatrenog oružja. Po ubijanju vojnika HVO-a ubijeno je i 15 civila na razne načine tamo gdje su zatočeni

Piše:
Ivica MLIVONČIĆ

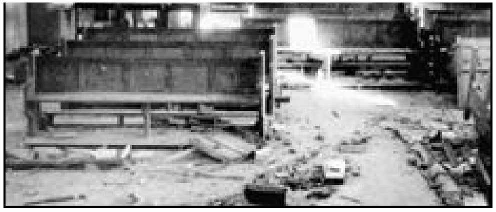
Konjic je važan čvor na cestovnoj i željezničkoj prometnici Sarajevo—Mostar—Jadransko more. Prema popisu stanovništva iz 1948. godine konjička općina brojila je 28.195 stanovnika, a od njih su 49,28 bili Muslimani-Bošnjaci, 33,15 posto Hrvati i 17,28 posto Srbi. Na popisu 1991. godine demografska slika je drukčija, nepovoljnija za Hrvate i Srbe. Ukupan broj stanovništava tada je bio 43,636, što je demografski porast za 64,61 psoto, ali je sada postotak Muslimana—Bošnjaka 54,52, Hrvata 26,01 i Srba 15,22.

Žrtve genocida

Odmah po višestranačkim izborima 1990. godine dolazi do nesuglasica između SDA i HDZ BiH jer je pobjednička stranka SDA podijelila sva resorna mjesta u općinskoj vladi i u administraciji Muslimanima-Bošnjacima. Na sprsku agresiju u svibnju 1992. godine zajednički odgovaraju Hrvati i Muslimani-Bošnjaci, ali se savezništvo raspada po zauzimanju vojnih objekata (JNA) Zlatar i Ljuta zbog raspodjele ratnog plijena — teško, lako naoružanje, municija. Napetost pojačava ubojstvo jednog i ranjavanje drugog pripadnika HVO-a na kontrolnom punktu u Ostrošcu (općina Jablanica). U studenomu, većinskom muslimansko-bošnjačkom selu Parsovićima boravi Alija Izetbegović i poslije toga oko 150 pirpadnika Parsovačke brigade Armije BiH odlazi u općinu Hadžiće na proboj obruča oko Sarajeva i gine ih oko 60.

Za ratnog sukoba između Armije BiH i HVO-a u općini Konjic 160 Hrvata je bilo žrtvom genocida i ratnom žrtvom, a od toga je 80 odraslih civila, 7 djece i 39 zarobljenih i umorenih vojnika HVO-a. Iz konjičke općine izbjeglo je ili pretjerano 9000 hrvatskih žitelja. Najveća hrvatska stratišta u konjičkoj općini su Gostovići 4 žrtve, Orlište 4, Buščak 3, Trusina 22, Vrci 7, Radešine 5, Dubravice 5, Podhum/Žitače 26, Zaslivlje 3, Orahovica 4 žrtve.
Stradanja Hrvata u konjičkoj općini bila su veoma teška, a

živote se gubilo na razne i okrutne načine. Vojnik Armije BiH Sejdo Hakalović je rafalom iz automatske puške ubio uhićenog nenaoružanog pripadnika HVO-a 23. ožujka 1993. godine. Istoga dana u Seonici vojnik Armije BiH Nusret Šećibović snajperskim hicem u leđa ubija vozača sanitetskog vozila Dragana Vujčevića (1963.) i to dok je pokušavao osloboditi zatočenog liječnika dr. Mladena Krezića. Mato Stjepanović (1966.) ubijen je rafalom s tridesetak prostrijelnih rana. U selu Gorani ubijen je starac Jozo (Ilije) Jurić (1931.) dok je sjedio u kući.

Pozvan na kavu pa - ubijen

Selo Orlište je napadnuto po naredbi Hasana Hakalovića, zapovjednika brigade Neretvica Armije BiH, koji je tražio da se Hrvati razoružaju, a tko to odbije, da se ubije. Nije bilo otpora i selo je zauzeto, a starac Ivan Kostić (1909.) ubijen je u vlastitoj kući, njegova žena Janja (1913.) ubijena je ispred svoje staje, a staja i stoka su zapaljeni. Paralizirana Janja Kostić (1913.) najprije je teško ranjena u lice i nakon četiri dana je umrla jer nije dobila pomoć. Selo Orlište je opljačkano, od Hrvata očišćeno i onda spaljeno.

U selu Buščaku susjedi Muslimani pozvali su na kavu Miroslava (Josipa) Majića i ubili ga kada je došao. Metkom mu je prosut mozak, a na čelo mu je urezano slovo U, tijelo i glava su mu zgnječeni, imao je više prostrijelnih rana.

Strahovit zločin u selu Trusini počinili su pripadnici Armije BiH 16. travnja 1993. godine. Selo je branilo tek 7 vojnika HVO-a, oni su se predali, ali su odmah njihovi životi dokrajčeni rafalom iz vatrenog oružja. Ante Anđelić (1972.) pružao je otpor, ali je ranjen i umro je krvareći jer Armija BiH nije dopustila da mu se pruži pomoć i dođe po njega sanitetsko vozilo. Po ubijanju vojnika HVO-a ubijeno je i 15 civila na razne načine tamo gdje su zatočeni.

Zločin su izvršile postrojbe Zulfikara Ališpage poznatog kao Zuka, Nezima ef. Halilovića zvanoga Muderis, koji je bio glavni konjički imam i svi njegovi vojnici su morali biti vjernici.

Ranjenog i iscrpljenog vojnika HVO-a Davora (Vinka) Ilića pronašli su pripadnici Armije BiH 11. svibnja 1993. godine i umorili ga. Pri kopanju rova za Armiju BiH ubijen je Slaven (Vinka) Kolar (1968.), a bio je kao ratni zarobljenik evidentiran kod Međunarodnog crvenoga križa. U znak osvete za poraze kod sela Zaslivlje, Zabrđe i Turije pripadnici Armije BiH su mučili tri zarobljena vojnika HVO-a, odrezali su im uši i noseve i potom ih rafalima izrešetali.

Kaznena prijava protiv Izetbegovića

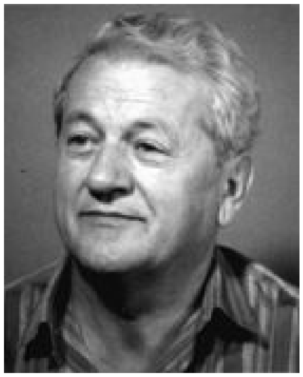
Općinski odbor prognanih i izbjeglih konjičkih Hrvata je 1. ožujka 1996. godine uputio pismenim putem tužitelju Međunarodnog suda za ratne zločine u Den Haagu kaznenu prijavu protiv počinitelja ratnih zločina. Njih se tereti za kaznena djela protiv čovječanstva i međunarodnog ratnog prava, kao i zbog zapovijedanja i izvršenja genocida i etničkog čišćenja Hrvata-katolika općine Konjic tijekom 1993. godine. Kaznena prijava podnesena je protiv Alije Izetbegovića, dr. Safeta Ćibe, Nezima eh. Halilovića i drugih.

Dr. Safet Ćibo je bio liječnik, ortoped, a za vrijeme rata ratni predsjednik općine Konjic. On je zabranio Hrvatima da se oglašavaju preko Radio Konjica, smijenio je glavnu urednicu Vesnu Bektašević, zato što je Hrvatica. On je preko radija poručio: "U Bosni živi samo jedan narod, a to su Bosanci i to Bosanci islamske, katoličke i pravoslavne vjere." Naredio je da se Hrvatima silom vadi krv za potrebe ratne bolnice Armije BiH. Zločin Armije BiH nad Hrvatima u Trusini opravdavao je riječima: "da se opamete svi ekstremisti HVO-a".

(Nastavlja se)

Nezapamćen zločin u Uzdolu

Nezapamćen zločin počinile su postrojbe Armije BiH 14. rujna 1993. godine u ramskom selu Uzdolu, gdje je pala 41 hrvatska žrtva. Ljudi su ubijani puškama, pištoljima, mnogi su dobili metak u zatiljak, neki su izbodeni noževima; kuće su spaljene, crkva i županijski ured su teško stradali. Mrtva tjelesa djece i staraca su masakrirana

Piše:
Ivica MLIVONČIĆ

Na području općine Rama/Prozor, prema popisu stanovništva iz 1991. godine, živjelo je ukupno 19.601 osoba, a od toga je bilo 62,3 posto Hrvata, 36,6 posto Muslimana-Bošnjaka i 0,2 posto Srba. Ramsko područje je uvijek bilo većinsko hrvatsko i katoličko. Kršćanstvo se u njemu rano ukorijenilo što se vidi po ostacima starokršćanske bazilike u selu Varvari porušenoj u VI. stoljeću. Tu je bilo i sjedište korepiskopa.

Djeca ubijena na spavanju

U otporu srpskom agresoru zajednički svoje domove brane Hrvati i Muslimani-Bošnjaci organizirani u HVO. Veći dio Muslimana-Bošnjaka se drži jugoslavenskog sustava obrane, kojemu je teritorijalna obrana (TO) sastavni dio JNA. Glavni zapovjednik štaba TO Muharem Šabić stvara plan Elif obrane i plan Be obrane s tim da je prvi predviđen u suradnji s HVO-om, a drugi samostalno. Napetosti se rađaju već zbog te činjenice. Kada je 29. kolovoza aktiviran plan Be, bilo je jasno da će doći do sukoba između HVO-a i Armije BiH.
"Štab TO općine Prozor", muslimansko-bošnjačka paravojna i ilegalna vojna postrojba, širi glasine kako će u petak 23. listopada 1992. godine doći do sukoba u Prozoru i da će "čaršijom vladati Muslimani". Svakako je to bila najava da Muslimani-Bošnjaci žele uzeti vlast u svoje ruke suprotno rezultatima prvih demokratskih izbora i činjenici da su Hrvati većinski narod u toj općini. Sukobu prethodi ubojstvo četvorice vojnika HVO-a iz zasjede kod sela Dobrošina.

U ratu između HVO-a i Armije BiH muslimansko-bošnjačke postrojbe počinile su 66 zločina nad Hrvatima, od toga broja žrtava 26 su odrasli civili, 6-ero djece i 34 zarobljena i ubijena vojnika HVO-a, a protjerano je ili prognano 3500 hrvatskih civila. Najveća hrvatska stratišta bila su Jusićima (3), Uzdolu (41) i Hudutskom (22 žrtve). Pripadnici Armije BiH su 18. lipnja 1993. godine napali zaselak Juriće. Bio je taj dan blagdan Presvetoga Srca

Isusova i po drevnom običaju mnogi su otišli u Prozor na slavlje, a kod kuće su ostala djeca, starci i nekoliko muškaraca. Diverzantsko-teroristička grupa bila je upoznata s tom tradicijom, pa je krenula u Juriće i kradomice je ušla u selo. U kući Ante Kneževića tada su ubijeni njegov sin Ante (1976.) i kćerka Marina (1979.). Oni spavaju. Zločinci upadaju u kuću i iz blizine iz automatske puške oboje djece ubijaju. U sobi svoje kuće ubijena je Anica Jurić-Vidović tako što su zločinci ispalili rafal iz automatske puške u njezina leđa, a jedan metak se zabio u grlo. Komisija Unprofora utvrdila je te zločine, napravila fotodokumentaciju i crteže na mjestu događaja, a liječnici su napravili obdukciju leševa.

Četrdeset jedna nevina žrtva

Nezapamćen zločin počinile su postrojbe Armije BiH 14. rujna 1993. godine u ramskom selu Uzdolu, gdje je pala 41 hrvatska žrtva. Pučanstvo je zatečeno na spavanju, otpora napadu nije ni bilo, a toga dana u 6 sati ujutro začuo se zveket noževa i mačeta, pucnji i detonacije, vika i bezglavo bježanje ljudi. Sve je teklo po muslimansko-bošnjačkom pripremljenom planu, ubijani su svi ljudi na koje su vojnici naišli, a zarobljeni civili su morali praviti živi štit. Tijela ubijenih pronalažena su u spaljenim kućama, uz njih i nedaleko od njih. Ljudi su ubijani puškama, pištoljima, mnogi su dobili metak u zatiljak, neki su izbodeni noževima, kuće su spaljene, crkva i županijski ured su teško stradali. Mrtva tjelesa djece i staraca su masakrirana.
Sutradan u Uzdol su ušle postrojbe HVO-a i ugledale su stravičnu sliku zločina. U krevetu je ubijena Ruža Zelenika sa svojom unukom Jadrankom, obje prostrijeljene metkom, potom isječene noževima. Dječak Stjepan Zelić bio je samo u donjem rublju, što znači da je počeo bježati skočivši iz kreveta, nešto dalje od njegova mrtvog tijela ležala je mrtva mu sestra Marija. Dječak Stjepan je ubijen iz pištolja u glavu. Mijo Raič je zatečen na prvoj stubi svoje kuće i tu je ubijen. Supruga mu Ivka je u kući izmasakrirana, a posljednjih devet godina bila je nepokretna.
U Uzdolu je počinjen težak i masovan zločin nad Hrvatima, ubijeni su nevini civili, žene, starci i djeca. Zločin se nije dogodio slučajno, već je brižno planiran, jer je odabran dan katoličkog blagdana kada u selu nije bilo muškaraca da brane svoje domove i obitelji. Hrvatski domovi su opljačkani i potom spaljeni. Od zarobljenih osoba otimane su dragocjenosti i novac. Pripremu za napad vodio je general Sefer Halilović, a neposredno na čelu akcije bio je Enver Buza, komandant Prozorskog bataljuna Armije BiH.

Četvorica odgovornih

Dva dana poslije dogodio se novi teški zločin nad ramskim Hrvatima. U selu Hudutskom 16. rujna 1993. godine provalili su pripadnici Armije BiH i zarobili 25 vojnika HVO-a. Trojicu zarobljenih hrvatskih vojnika strpali su u logor Muzej u Jablanici, a ostali su jednostavno strijeljani. Bio je to čin teške povrede međunarodnoga ratnog prava.
Ministarstvo unutarnjih poslova HR Herceg-Bosne je 18. travnja 1994. godine podnijelo kričnu prijavu protiv pripadnika Armije BiH osumnjičenih za zločin nad stanovništvom u Uzdolu. Krivična prijava podnesena je protiv generala Sefera Halilovića, Envera Buze, Zaima Here i Smaila Here. Uz krivičnu prijavu priloženi su policijski zapisnici, izjave svjedoka, popis masakriranih osoba u Uzdolu, fotodokumentacija o mjestu zločina i mjestu masakra i zapisnici o obdukciji žrtava.
(Nastavlja se)

Urednik: **Ivica Profaca,**
Tehnički suradnik: **Goran Bašić,**
Internet podrška: **NETmedia d.o.o.**

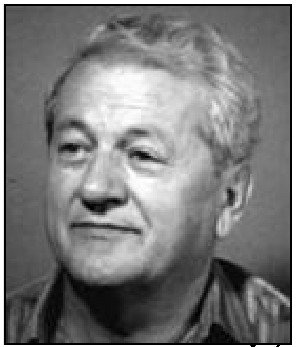
Posljednja nadopuna: 2000.05.22.
Stranice prilagođene za INTERNET EXPLORER 4 (800x600pix, 24bit)

novosti
svijet
sport
kultura
kronika 92
magazin
REGIJE
split
zadar
dubrovnik
šibenik
rijeka
zagreb
herceg-bosna
dalmacija
prilozi
vodič
podlistak
kolumne
osmrtnice
impresum
OSTALO
kontakt
linkovi
arhiv

ZLOČINI ARMIJE BiH NAD HRVATIMA 17

Masakr u Doljanima

U Doljanima je ubijeno i masakrirano devet civila i 33 pripadnika HVO-a, točnije domobrana. U logor Muzej odvedeno je 185 mještana, među kojima je bilo 37-ero djece i 10 trudnica

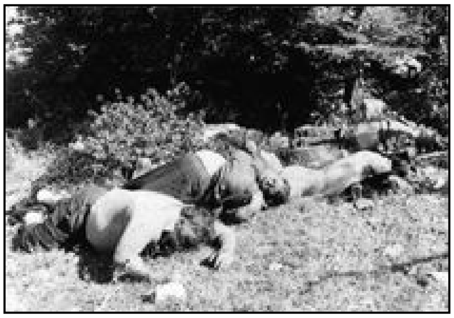

Piše: Ivica MLIVONČIĆ

Hrvatski narod uvijek će se sjećati muka svojih sunarodnjaka u jablaničkom logoru Muzej i stravičnog zločina koji su počinili pripadnici Armije BiH nad žiteljima Doljana, a u tijeku ratnog sukoba između HVO-a i muslimanskih oružanih snaga od 1992. do 1994. godine. U općini Jablanica je bilo 11.800 stanovnika na popisu stanovništva iz 1948. godine, a od toga je bilo 57,1 posto Muslimana-Bošnjaka, 34,8 posto Hrvata i 7,0 posto Srba. Kada se ti podaci usporede s onima iz 1991. godine, onda se uočava da su Muslimani-Bošnjaci postali dominantan faktor, a da su se Hrvati i Srbi iseljavali. Tada je općina brojila 12.664 stanovnika, a od toga je 71,7 posto Muslimana-Bošnjaka, 18,1 posto Hrvata i 4 posto Srba.

Od napetosti do sukoba

Na prvim demokratskim izborima 1990. godine većinu glasova su dobili SDA i HDZ BiH. Kao vodeća politička snaga SDA odmah provodi diskriminaciju prema nemuslimanskom stanovništvu. Srbi su isključeni iz svih institucija vlasti, a bolje nisu prošli ni Hrvati pa zbog toga dolazi do nesuglasica i napetosti. Sa srpskom agresijom Hrvati se organiziraju u HVO i brane svoje domove. Krajem 1992. godine postrojbe Armije BiH posežu za nasiljem, presreću konvoje humanitarne pomoći koji idu "Putem spasa", pljačkaju kamione, a ljude maltretiraju. Ekstremisti na kontrolnom punktu u selu Ostrožac ubili su jednoga vojnika HVO-a, a jednoga ranili. Nepoznata eksplozivna naprava eksplodirala je 12. prosinca 1992. godine uz vanjski zid katoličke župne crkve u Jablanici, a od toga su popucala stakla triju prozora i manje su oštećeni oluci i fasada crkve.

Od tada napetosti između Armije BiH i HVO-a prerastaju u otvoreni ratni sukob. U gradu je nesnosan život za Hrvate, oni gladuju, gube radna mjesta, otimaju im stanove, pljačkaju ih i stalno ponižavaju. HVO se povlači u hrvatska sela, a stanovništvo bježi. U ratnom sukobu između HVO-a i Armije BiH bilo je 69 ratnih žrtava Hrvata, a od toga su bila 54 zarobljena i ubijena vojnika HVO-a, četvero djece i 11 odraslih civila.

Najteži zločin u jablaničkoj općini nad Hrvatima počinili su vojnici Armije BiH u selu Doljanima 28. srpnja 1993. godine. Doljani su po popisu stanovništva 1981. godine imali 1049 stanovnika, a od toga je bio 731 Hrvat ili 69,68 posto, Muslimana-Bošnjaka je bilo 316 ili 30,12 posto, a osim njih u selu je bio jedan Srbin i jedan "ostali". Doljani su udaljeni 12

kilometara od Jablanice, a u njima je sjedište župe sv. Ilije proroka, koja pripada vrhbosanskoj nadbiskupiji i nju opslužuju bosanski franjevci.
Ujutro su Doljane opkolili pripadnici 44. brdske brigade IV. korpusa Armije BiH, pripadnici MUP-a općine Jablanica i naoružana skupina Muslimana-Bošnjaka iz sela Jelačića. Oko 10 sati spomenute združene oružane snage, predvođene Behremom Bećirom Bećom, Ismetom Eglenovićem, zvanim Pegla, Amirom Halihodžićem s nadimkom Prpa, Jusumom Kevrićem i drugima, počele su oružani napad na hrvatsko stanovništvo i njihovu imovinu. U selu su bile nejake snage HVO-a, koje su činili mještani, koji nisu bili profesionalni vojnici, već domobrani koji su branili svoje živote, obitelji i domove.
U tome selu toga dana ubijeno je i masakrirano devet civila i 33 pripadnika HVO-a, točnije domobrana. U logor Muzej odvedeno je 185 mještana, među kojima je bilo 37-ero djece i 10 trudnica. Pred užasnom spoznajom da vojnici Armije BiH ubijaju sve Hrvate, ljudi su bježali na sve strane. Bježao je i župnik fra Vlado Koštroman u automobilu, koji je pogođen sa šest metaka, jedan je okrznuo župnika, a drugi je ranio jednu osobu na stražnjem sjedalu.
Zločin u Doljanima otkriven je 1. kolovoza 1993. godine kada su selo oslobodile postrojbe HVO-a. Očevici su zatekli 17 masakriranih vojnika, na kojima su se vojnici Armije BiH iživljavali, većina lubanja bila je razmrskana, tupim predmetom, vađene su im oči, rezane genitalije, sječeni udovi, a neka tijela su bila nagorjela. Osim toga leševi su bili minirani kako bi nastradali oni koji ih budu kupili. Među leševima civila jednoj ženi je rasparan trbuh, jedan muškarac je zaklan, a drugome napola odsječena glava.

Logor u jablaničkome muzeju

U logoru Muzej u Jablanici bilo je zatočeno 69-ero djece, broj zatočenih civila bio je 623, osam je Hrvata umrlo, dvije žene su silovane. Anica Jurina Šitum (1913.) u logoru Muzej je umrla od gladi, jer su joj čuvari sustavno uskraćivali hranu.
Među osumnjičenima za zločin u Doljanima su general Arif Pašalić, Enes Kovačević, Senad Džino, Edin Bešić, Ekrem Kevrić, Emin Zebić, Ahmet Salihamidžić Cicko i Džemal Ovnović. Osumnjičen je i Behrem Bećir zvani Beća, koji je bio nastavnik tjelesnog odgoja, a predvodio je akciju na Doljane. Posebna odgovornost za zločin u Doljanima leži na dr. Safetu Ćibi, ratnom predsjedniku općina Konjic, Jablanica i Rama/Prozor. Nakon masakra u selu Doljanima i tolikih žrtava, on je zajedno s komandantom 44. brdske brigade Armije BiH Enesom Kovačevićem čestitao sudionicima akcije na "uspjehu". Čestitka je 28. srpnja navečer izrečena na dnevniku lokalne CVT Jablanica. U čestitci se pohvaljuju svi sudionici akcije "oslobađanja" Doljana.

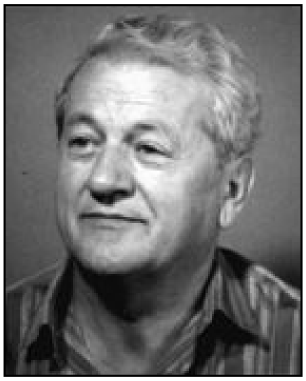
Urednik: **Ivica Profaca,**
Tehnički suradnik: **Goran Bašić,**
Internet podrška: **NETmedia d.o.o.**

Posljednja nadopuna: 2000.05.23.
Stranice prilagođene za INTERNET EXPLORER 4 (800x600pix, 24bit)
vrh stranice
sljedeća stranica

ZLOČINI ARMIJE BiH NAD HRVATIMA 18

Užasan zločin u selu Grabovica

Užasan zločin u selu Grabovica počinile su postrojbe Armije BiH u noći između 8. i 9. rujna 1993. Vojnici Armije BiH su ubijali redom, nisu gledali na godine i spol. Svaki onaj tko je na pitanje Tko si odgovorio da je Hrvat bio je ubijen. Ljudi su teško mučeni, odsjecane su im glave, leševi su bacani u kanjon Neretve

Piše:
Ivica MLIVONČIĆ

Grad Mostar je političko, gospodarsko, obrazovno i kulturno središte Hercegovine, smješten na Neretvi, a na strateškom putu iz Sarajeva prema Jadranskom moru. Prema popisu stanovništva iz 1991. godine općina Mostar brojila je 126.067 stanovnika, a od toga broja bilo je 24,8 posto Muslimana-Bošnjaka, 33,8 posto Hrvata, 9 posto Srba, 10 posto Jugoslavena i 2,4 posto ostalih. U ovome desetljeću, zbog ratnih sukoba, nacionalna struktura stanovništva se bitno izmijenila.

Mostar kao paradigma

Osobito snažna bila je srpska agresija na grad Mostar, kojega zajednički brane Hrvati i Muslimani-Bošnjaci. Do 30. lipnja 1993. godine u postrojbama HVO-a su i Muslimani-Bošnjaci, a skoro svi iz naselja Vrapčići i Bijelo Polje bili su u vojsci bosansko-hercegovačkih Hrvata. U Bijelome Polju na jednog Hrvata pripadnika HVO-a bilo je 5 do 10 Muslimana-Bošnjaka.

U ranim jutarnjim satima 30. lipnja 1993., između 2.30 i 3 sata muslimansko-bošnjački nacionalisti pokazali su da su okrenuli kartu jer su uperili puške u Hrvate i povikali: "Predajte oružje, vi ste opkoljeni od muslimanske vojske, oko vas su Zukini ljudi. Nešto nije u redu s politikom, ali bit ćete pušteni za par dana dok se to sredi." Pripadnici HVO-a Hrvati su se predali, odvedeni su u zatvor u Mostaru i tu su maltretirani i mučeni. Opljačkani su, oduzeto im je sve što im je bilo sveto, krunice su im čupali s vrata i gazili ih nogama, psovali im "ustašku majku", izvodili su ih iz zatvora van i onda vraćali izudarane i krvave.

Mostar je paradigma sukoba između Hrvata i Muslimana-Bošnjaka. Slučajno ili namjerno se zaboravlja da je obranu grada i cijele općine od srpske agresije organizirao i vodio HVO, u kojemu je bilo dosta pripadnika muslimansko-bošnjačkog naroda. HVO je oslobodio Mostar od srpskog agresora. U ratnom sukobu između HVO-a i Armije BiH Hrvati su imali 80 ratnih žrtava, od toga je bilo 19 zarobljenih i ubijenih vojnika HVO-a, 1 dijete i 60 odraslih civila.

U Mostaru je Armija BiH uspostavila više logora za hrvatske zarobljenike i zatvorenike. U logoru "4. osnovna škola" bili su zatočeni mnogi zarobljeni vojnici HVO-a, koji su vođeni u skupinama na prisilni rad na prvoj crti bojišnice, gdje su se borili HVO i Armija BiH. Oni su morali izvlačiti mrtve vojnike Armije BiH s prvih crta bojišnice. Na taj način bili su izravno izloženi smrtnoj opasnosti, a

mnogi su i ubijeni ili teško ranjeni.

Tako su poginuli Stojan Škobić, Marko Nikolić, Slavko Kolobara, Branko Kodro, Tomo Kulišić, Filip Raić, Zoran Bošnjak, Branko Grgić, Ante Mikulić i drugi. Mario Lasić je podlegao ranama od brutalnog fizičkog maltretiranja u logoru. Prema navodima svjedoka, svi ubijeni i umrli logoraši pokopani su u "Sjevernom logoru", gdje se nalazi ukupno 27 grobova. Svi zatočenici su stradavali dok je upravnik bio Mirsad Županа, koji je smijenjen 15. listopada 1993. godine.
Užasan zločin u selu Grabovica, na granici mostarske i jablaničke općine, počinile su postrojbe Armije BiH. U noći između 8. i 9. rujna 1993. počeo je zločin nad mirnim hrvatskim stanovništvom. Vojnici Armije BiH su ubijali redom Hrvate, nisu gledali na godine i spol, a život su gubili samo zato što su bili Hrvati. Svaki onaj tko je na pitanje Tko si odgovorio da je Hrvat, bio je ubijen. Ljudi su teško mučeni, odsjecane su im glave, leševi su bacani u kanjon Neretve, a čitavo selo bilo je godinama blokirano i nitko u njega nije mogao pristupiti. Jozo Brekalo je razapet na križ, a glava mu je odrubljena i nabijena na kolac pokraj križa. Njegovoj ženi izvadili su srce i pekli ga na vatri. U obranu svojih susjeda Hrvata digle su se susjede Muslimanke-Bošnjakinje, ali su i one svirepo ubijene.
O tome zločinu znao je vrh muslimansko-bošnjačke vlasti u Sarajevu i Armije BiH, ali nitko nije pokretao istražni postupak niti tražio da se kazne zločinci.

Napad na Rodoč

U mostarskom predjelu Rodoč izvršen je ratni zločin nad hrvatskim civilima 20. rujna 1993. godine. Postrojbe Armije BiH napale su toga dana u 5.20 sati Rodoč i prema svjedočenju očevidaca smrtno je stradalo 6 civila. Pero Grubišić je usred svoje kuće ubijen iz snajpera. Biserka Miletić (1941.) bila je ranjena u nogu s Višnjice, oko 9 sati, ostala je ležati na ulici, a kada ju je njezin sin, vojnik HVO-a, pokušao izvući na sigurno ranjen je u stomak, a majka mu je ubijena. Iva Koštro ubijena je uz Biserku od istog snajperista. Toni Božić je bio duševni bolesnik, a nađen je mrtav, ubijen je rafalom iz neposredne blizine. U tome napadu pripadnici Armije BiH ubili su i Husu Isića (65), bio je težak bolesnik, a ubijen je iz neposredne blizine puščanim rafalom.
U mostarskom predjelu Podhum, u Ulici Muje Bjelanca broj 25, zatekla se 28. listopada 1993. godine jedna Hrvatica (1965.) i tada je u kuću upalo 5 naoružanih muškaraca sa šarenim maramama na glavi. Bili su to pripadnici postrojbi Armije BiH. Odveli su je u jedan podrum, tu je čula zapomaganje jedne žene uz molbu da je ne siluju. Nešto kasnije neki "Deba" ju je uhvatio rukama, a drugi vojnik ju je silovao. Preko Unprofora ona je razmijenjena uz otkup novcem. Jadnica, silovana žena ostala je trudna pa je bila prisiljena pobaciti.
U jednom napadu Armije BiH na Mostar 1. prosinca 1993. godine ranjen je fra Oton Bilić. Njega je spašavao domar samostana Cvitan Jurić i pri tome je ubijen iz snajpera.

(Nastavlja se)

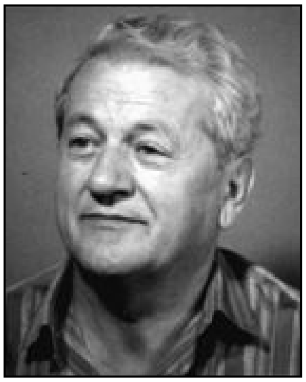
Urednik: **Ivica Profaca,**
Tehnički suradnik: **Goran Bašić,**
Internet podrška: **NETmedia d.o.o.**

Posljednja nadopuna: 2000.05.24.
Stranice prilagođene za INTERNET EXPLORER 4 (800x600pix, 24bit)

vrh stranice
sljedeća stranica

Politika etničkog čišćenja

U sukobu Armije BiH i HVO-a dominantna politika je bila osvojiti hrvatska područja na prostoru Federacije BiH. Zato su etnički čišćena hrvatska sela i dijelovi gradova nastanjeni Hrvatima, koji su potpali pod nadzor Armije BiHP

Piše:
Ivica MLIVONČIĆ

Izložena faktografija žrtava genocida i žrtava ratnog zločina nad hrvatskim civilima i zarobljenim vojnicima HVO-a za ratnog sukoba Armije BiH i HVO-a 1992.-1994. godine možemo sažeti u opće podatke. Ukupan broj žrtava Hrvata bio je 1606, a od toga 968 odraslih civila, 120 djece i 518 ubijenih zarobljenih hrvatskih vojnika.

Sudbine djece

Moje istraživanje donosi podatak o 1606 žrtava, ali to je samo minimum. Novim istraživanjima i osobito ekshumacijama masovnih grobnica zacijelo će izaći na vidjelo i nove žrtve. Dodajmo k tome da do 1997. godine nije bilo moguće doći na neka hrvatska stratišta. Tako je teško staviti točku na broj hrvatskih žrtava u općinama Kakanj ili Travnik. Budući da je Međunarodni sud za ratne zločine u Haagu donio presudu u slučaju Ante Furundžije po kojemu je i seksualno nasilje ratni zločin, to će se broj hrvatskih žrtava povećati za najmanje 15 posto. U svojoj knjizi ja sam navodio primjere silovanja Hrvatica, ali to nije ušlo u ukupan broj ratnih žrtava.

Svojim istraživanjem ustanovio sam da je 120 hrvatske djece bilo među ratnim žrtvama. Jednom je zgodom dr. Tihomir Perić, kirurg i ravnatelj Franjevačke bolnice dr. fra Mato Mikić u Novoj Biloj izjavio da je samo u paklu Lašvanske doline stradalo 126 djece, a više od 60 posto je ubijeno muslimansko-bošnjačkim snajperima. Težina tragedije hrvatskoga naroda u tome sukobu može se najbolje, najbolnije i najuvjerljivije oslikati sudbinom djece. Nevina djeca su bila žrtve na raznovrsne načine. Brojne obitelji su razbijene, djeca su ostala bez roditelja i hranitelja, bez nogu i ruku, doživljavala su patnje logora i izbjeglištva.

Muslimansko-bošnjački snajperisti ubijali su djecu majkama u naručju kao u Novom Travniku. Djeci su čak odrezivane glave. U Novom Travniku 7. listopada 1993. ubijena je mala Nataša pogođena metkom ravno u srce. U Kozarcima, Zenica, neki Hodža ne sluša molbu majke i ubija malu Magdalenu od 4 godine. U Zenici zbog nečovječnog postupka liječnika umrlo je novorođenče. U Vitezu je 10. lipnja 1993. granatom ubijeno u igri 8, a ranjeno 6 djece. Istoga dana u tom gradu je ranjeno još 14 djece. U Bakovićima kod Fojnice 7. srpnja 1993. umrlo je 3 djece zaostale u razvoju jer su im muslimansko-bošnjačke snage uskratile liječničku njegu i hranu.

U sukobu Armije BiH i HVO-a dominantna politika je bila osvojiti hrvatska područja na prostoru Federacije BiH. Zato su etnički čišćena hrvatska sela i dijelovi gradova nastanjeni Hrvatima, koji su

potpali pod nadzor Armije BiH. Tu tvrdnju potkrepljuju globalni podaci o broju izbjeglih i prognanih Hrvata i Muslimana-Bošnjaka iz Federacije BiH za sukoba između Armije BiH i HVO-a. U tom periodu iz Federacije BiH prognano je ili izbjeglo oko 140.000 Hrvata i oko 50.000 Muslimana-Bošnjaka. Ako se taj podatak izrazi u postocima prema ukupnom broju Hrvata i ukupnom broju Muslimana-Bošnjaka u BiH na popisu stanovništva 1991. godine, onda je u tome sukobu izbjeglo ili prognano 19,85 posto Hrvata i tek 2,6 posto Muslimana-Bošnjaka. Ako se uzmu u obzir ti podaci, onda je nepobitno da su u tom ratnom sukobu više stradali Hrvati.

Težak povratak

Za moga svjedočenja u procesu obrane generala Teofila Blaškića, tužitelj Marc Harmon pitao me nisu li moji podaci o izbjeglim i prognanim Hrvatima u biti podaci o humanom preseljenju, a pod utjecajem hrvatske politike iz Zagreba? Odgovorio sam kako se može govoriti o humanom preseljenju ako u toku jednog dana iz Bugojna bježi 13.000, iz Kaknja 15.000, iz Vareša 8500 Hrvata!? Oni su bježali u strahu od smrti.

Dr. Ejup Ganić se posebno zalagao u politici povratka prognanika i izbjeglica za načelo reciprociteta. Neka se u Stolac vrati 100 muslimansko-bošnjačkih izbjeglih obitelji, a u Bugojno isto toliko hrvatskih. Na kraju toga procesa 100.000 Hrvata nikada se ne bi više vratilo u svoje domove. Zato je Ganićeva politika bila protivna interesima hrvatskoga naroda, a pogodovala je politici etničkog čišćenja hrvatskih prostora u Federaciji BiH.

Muslimansko-bošnjačka strana je stalno i odlučno tražila od Međunarodne zajednice da se Muslimani-Bošnjaci vrate u Stolac. Ostaje pak nerasvijetljeno zašto muslimansko-bošnjačka strana s toliko žara i upornosti nastoji da se 8400 Muslimana-Bošnjaka, bilo ih je toliko prema popisu stanovništva iz 1991. godine, vrati u stolačku općinu, a ni s približno toliko žestine i s tolikom međunarodnom povikom ne zahtijeva povratak oko 450.000 Muslimana-Bošnjaka u istočnu Bosnu.

Bilo bi veoma zanimljivo raščlaniti koja politika stoji iza tog nesklada i nerazmjera u zahtjevima u istoj stvari i je li Stolac važniji od istočne Bosne za muslimansko-bošnjačku stranu?

(nastavlja se)

Urednik: **Ivica Profaca,**
Tehnički suradnik: **Goran Bašić,**
Internet podrška: **NETmedia d.o.o.**

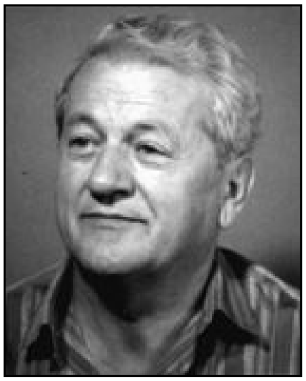
Posljednja nadopuna: 2000.05.25.
Stranice prilagođene za INTERNET EXPLORER 4 (800x600pix, 24bit)

SLOBODNA DALMACIJA
HRVATSKE NEZAVISNE NOVINE
podlistak
SUBOTA 27. svibnja 2000.

ZLOČINI ARMIJE BiH NAD HRVATIMA 20

Stravična obredna ubijanja

Mudžahedini su u hrvatsko-muslimanski rat unijeli novine u ubijanju. Bilo je to neke vrste obredno ubijanje. Neki dokumenti pokazuju da se ljude ubijalo uz stanoviti obred, što je do tada bilo nepoznato u Bosni i Hercegovini

Piše:
Ivica MLIVONČIĆ

Povijest zločina u BiH, koju je literarno opisao nobelovac Ivo Andrić, "obogaćena" je za ratnih sukoba u BiH. Zločini u tome ratu bili su stravični, načini i okolnosti ubijanja bili su stupidni, grozomorni, poražavajući za europski humanizam pri kraju dvadesetoga stoljeća. U ratu između Armije BiH i HVO-a odigravao se svojevrsni danse macabre - mrtvački ples.
Mudžahedini su u hrvatsko-muslimanski rat unijeli novine u ubijanju. Bilo je to neke vrste obredno ubijanje. Neki dokumenti pokazuju da se ljude ubijalo uz stanoviti obred, što je do tada bilo nepoznato u Bosni i Hercegovini. Primjeri koje ćemo navesti ruše mit o nevinosti Armije BiH i o navodno islamskoj tradiciji kojoj su strani rušenje i obeščašćivanje sakralnih objekata drugih vjera.

Pili su vlastitu krv

U travničkom selu Miletići 24. travnja 1993. pet Hrvata je zadavljeno lancima, jednom su izvađene oči, a zločinci su potom skupljali krv i tjerali još žive da piju vlastitu krv. U Travniku 7. lipnja 1993. bradati pripadnici Armije BiH upadaju u crkvu sv. Krstitelja, silom su razvalili vrata, došli su naoružani, a pri izlazu su pucali na veliki križ iznad ulaznih vrata. Križ su srušili na zemlju, potom su se klanjali iznad njega i zatim ga odvukli iz crkvenoga dvorišta. Sutradan opet upadaju u župni stan. Od župnika Pere Nikolića traže da zgazi krunicu koju su otrgnuli časnoj sestri. Pod prijetnjom smrti traže od njega da se odrekne svoje vjere i zaniječe Isusa Krista. Kada je to odlučno odbio, sjekiricom su mu rezali uho i vrat i prijetili da će ga zaklati ako ne prijeđe na islam. Zatim mu prijete da će ga sunetiti i naređuju mu da opsuje Gospu i Crkvu, a kada to odbija učiniti svijećom mu prže nos.
U Maljinama 8. lipnja 1993. došlo je do groznog ubijanja Hrvata, a to su činili mudžahedini. Svjedok taj događaj opisuje ovako: "Oni su morali sjesti u krug i gledati kako se čovjeku siječe glava: nakon toga se odrubljena glava stavlja na tacnu i daje se drugoj žrtvi koja će tek doći na red da ljubi tu glavu i tako u krug". U tom obrednom ubijanju taj dan živote je izgubilo 30 Hrvata. Kada je obavljena ekshumacija grobnice u Maljinama nađeno je devet tijela bez glava.

Sjekli su im uši i prste

Nenaoružani vojnik HVO-a uhićen je 16. lipnja 1993. godine na putu u selo Zubiće u općini Novi

Travnik. Vojnici Armije BiH dovode ga u logor u selu Pečuj. Na ulazu u logor diverzanti Armije BiH govore: "Evo, dovodimo vam ustašu". Tu ga tuku kundakom puške, a jedan mudžahedin mu psuje ustašku majku i viče: "Ja ću tebe zaklati!"". Zatim dodaje: "U nas je običaj da se pronosa onaj koji se treba klati da mu ne dršću noge". Potom ga je stavio na vrat, nosao po logoru i pri tome urlikao. Drugi vojnici su mu spasili život, a kasnije je taj vojnik HVO-a razmijenjen s pripadnicima Armije BiH.
U Vrbanju kraj Bugojna 10. srpnja 1993. na punktu koji je držala Armija BiH, otvorena je vatra na vojnike HVO-a, koji su tuda naišli prema prijašnjem dogovoru. Na njih je otvorena vatra iz pušaka, a trojica vojnika HVO-a su ubijena. Kada je potekla krv jedan mudžahedin je kleknuo u lokvu krvi i klanjajući zahvaljivao Alahu.
U Varešu početkom studenoga 1993. vojnici Armije BiH iz poznate zločinačke "Frkine jedinice" čine nove zločine. Među ostalim sijeku s ubijenih Hrvata prste i uši. Vojnik iz "Frkine jedinice" u Visokom, u jednoj gostionici pokazuje odsječene prste i uši i hvali se da su to njegovi ratni trofeji. Isto to čini drugi vojnik Armije BiH u Brezi na ulici, nanizavši na konac odsječene uši i prste. U Donjim Moštrama "Frkini" vojnici donijeli su odsječenu glavu vareškog Hrvata i hvalili se svojim ratnim trofejom pred mještanima. Vojnici "Frkine jedinice" u Fojnici su ubili bosanske franjevce, gvardijana i vikara franjevačkog samostana.

Carstvo osvete i mržnje

Muslimani nemaju razvijen pijetet prema umrlima i ne poznaju kršćanski kult pokojnika. Zato su i tako okrutno postupali prema mrtvacima i grobljima. Svoje žrtve često nisu pokapali, a ako su to činili onda su im kopali grobove gdje bilo, nekada su ih tek malo zasipali zemljom pa su životinje kasnije razvlačile mrtva ljudska tijela. U Bikošima umorene Hrvate su prekrili seoskim smećem.
Mrtve Hrvate znali su masakrirati, vadili su im oči, odsjecali glave, ruke, noge, spolne organe, glavu stavljali u jedno, a truplo u drugu grobnicu, glave nabijali na kolac, srca pekli na vatri.
Osveta i mržnja su carevali. U Čuklama, općina Travnik, vojnici Armije BiH iz osvete za hrvatski zločin u Ahmićima uništavaju sve što je hrvatsko i kršćansko. Čuo se povik "ubiti od 1/2 kilograma hrvatsko muško dijete". Mržnja je Bosnom i Hercegovinom vladala i pitamo se s razlogom tko ju je toliku posijao? Uvijek je bilo mržnje u BiH, nju je u literaturi obradio Ivo Andrić, ali što joj to pogoduje da i danas živi?
(Nastavlja se)

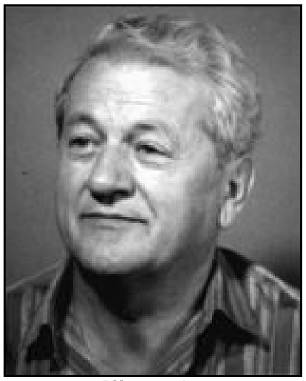
Urednik: **Ivica Profaca,**
Tehnički suradnik: **Goran Bašić,**
Internet podrška: **NETmedia d.o.o.**

Posljednja nadopuna: 2000.05.26.
Stranice prilagođene za INTERNET EXPLORER 4 (800x600pix, 24bit)

SLOBODNA DALMACIJA
HRVATSKE NEZAVISNE NOVINE
podlistak
NEDJELJA 28. svibnja 2000.

Mitovi o ratnim junacima

Opće je mišljenje da su Muslimani-Bošnjaci jedine žrtve ratnih sukoba u BiH i da među njima nema zločinaca. Izgleda da ni sud u Den Haagu ne želi narušiti tu idiličnu sliku o Armiji BiH, pa protiv njezinih pripadnika niti ne podiže optužnice

Piše: Ivica MLIVONČIĆ

U bosanskohercegovačkim ratovima 1992. do 1995. godine stvarali su se i novi mitovi. Jedan od njih je da je Armija BiH jedina branila državu BiH i da je ona jedina legalna vojska naroda BiH. Taj mit i danas snažno djeluje u BiH, ali se i jako uvažava u međunarodnoj zajednici. A to je doista samo mit, jer niti je Armija BiH jedina branila niti je ona obranila državu BiH. Prije Armije BiH vojska hrvatskoga naroda HVO je branio državu BiH braneći svoj narod, njegove domove, imovinu i crkve od srpskog agresora. Od srpskog agresora HVO je obranio Mostar. A HVO je legitimna vojna sila hrvatskoga naroda u BiH, nikla iz potrebe da se od srpskog agresora brani svoja zemlja. Srpska agresija na BiH nije počela napadom na Sarajevo već na Ravno, hrvatsko mjesto, ali tada politički predstavnici muslimansko-bošnjačkog naroda to nisu smatrali svojim već hrvatsko-srpskim ratom.

Zar samo Ahmići

Drugi mit je da je muslimansko-bošnjački narod najveća i čak jedina žrtva u bosanskohercegovačkim ratovima. Taj mit je postao dijelom ukupne svijesti muslimansko-bošnjačkog naroda, ali i mnogih čimbenika međunarodne zajednice. Taj mit podržavaju zajedno SDA i Islamska zajednica, potpomognute međunarodnim čimbenicima. Da je to doista mit, potvrđuje naš podatak da je za ratnog sukoba HVO-a i Armije BiH tri puta više izbjeglo i prognano Hrvata nego Muslimana-Bošnjaka. I čitavo naše istraživanje potvrđuje da je više Križančevih Sela i Borovica nego Ahmića i Stupnih Dolova.

Opće je mišljenje da su Muslimani-Bošnjaci jedine žrtve za ratnih sukoba u BiH i da među njima nema zločinaca. Izgleda da ni Međunarodni sud za ratne zločine u Den Haagu ne želi narušiti tu idiličnu sliku o Armiji BiH pa ne podiže optužnice protiv onih iz njezinih redova koji su počinili zločine genocida i ratne zločine u BiH protiv Srba i Hrvata iz muslimansko-bošnjačkog naroda.

U kampanji da se Armiju BiH proglasi nevinom u odnosu na ratne zločine i zločine genocida, u javnosti se samo ističu hrvatski zločini u Ahmićima i Stupnom Dolu. Istodobno se prešućuju brojnija i masovnija stratišta Hrvata, ubojstva i masakriranja civila i zarobljenih vojnika HVO-a. Na takvu insinuaciju ovako je jednom reagirao fra Petar Anđelović, bosanski franjevački provincijal: "Razgovor je bio težak, osobito početak, kada su spomenuti Ahmići. Odgovorio sam im da razgovor, počnem li ja govoriti o onim mjestima gdje su muslimanske postrojbe učinile genocid nad Hrvatima, nema nikakva smisla."

Jednonacionalna Armija BiH

Za one koji nastoje dokazati tezu da je Armija BiH oružana sila države BiH bilo bi dobro da nađu odgovore na neka pitanja. Ako je Armija BiH doista vojska BiH, kako to nikada nije branila od srpskog agresora nijedno mjesto ili grad u kojemu su Hrvati bili većina. Zašto su postrojbe Armije BiH ratovale da bi Kreševo s većinskim hrvatskim stanovništvom stavile pod svoj nadzor ili zašto su upale u Vareš i počinile zločin, a grad se uopće nije branio.

Armija BiH nije ni mogla biti vojna sila naroda BiH jer je bila jednonacionalna, muslimansko-bošnjačka i jednokonfesionalna, islamska vojska. Ona je bila ustrojena po strogo muslimanskim zakonima i pod islamskim znakovima. U njoj je bilo zabranjeno svim vojnicima jesti svinjetinu. Pali borci Armije BiH nazivali su se šehidi, što je naziv za muslimane poginule junačkom smrću u borbi za svoju vjeru. Šehidi su mučenici za poruku islama i idu izravno u raj-šehadet. Istaknuta mjesta u Armiji BiH imali su imami. Protiv islamizacije Armije BiH prosvjedovali su članovi Predsjedništva RBiH dr. Nijaz Duraković, dr. Ivo Komšić, Stjepan Kljujić, dr. Tatjana Lj. Mijatović i dr. Mirko Pejanović.

Armijski general Atif Duraković je izjavio da je bitna značajka muslimansko-bošnjačkog naroda islam, a kako se "Armija ne razlikuje od svoga naroda", to je i ona islamska vojska. General Sefer Halilović u svojoj knjizi Lukava strategija napisao je da nema Armije BiH, to je partijska, ideološka, SDA vojska. On kaže da se u Armiji BiH, dok je on bio na njenom čelu, nije "moglo dogoditi da komanda Trećeg korpusa izdaje knjigu Mezhebi u islamu, koju kao izdavač potpisuje Sakib Mahmuljin, već bi štampala priručnik o minama. Ovakve knjige bi valjda trebao štampati reis. Ovdje se sve pobrkalo".

Nije bilo slučajnosti

Naše istraživanje pokazuje da se ne može više održati slika o nevinosti Armije BiH u ratnim sukobima. Književnik i novinar Hadžem Hajdarević to pokušava ovako objasniti: "Ako je neki ratni zločin učinio vojnik Armije BiH, taj zločin je bio ličan, pojedinačan, rezultat trenutka hirovitosti i trenutne poremećene svijesti, bio je daleko od kolektivne svijesti naroda, nije bio dio sistema. Međutim, ratni zločini što su ih u Bosni vršili srpski i hrvatski fašisti, bili su sastavnice organiziranog, sustavno planiranog i sustavno provedenog zločina."

Taj mit je sasvim u suprotnosti s povijesnom istinom. Može li se slučajno dogoditi da jednog te istog dana, na blagdan sv. Ante Padovanskog, u kakanjskoj općini bude ubijeno 69 hrvatskih civila i zarobljenih vojnika HVO-a, a na raznim mjestima. Ili je izvan sustava da u travničkoj općini 8. lipnja 1993. godine, također na raznim mjestima, postrojbe Armije BiH ubiju 87 hrvatskih civila i zarobljenih vojnika HVO-a. Teško je toliku množinu hrvatskih stratišta i žrtava opravdati postupcima muslimansko-bošnjačkih vojnika, koji su bili neposlušni, otrgli se kontroli, izgubili svijest, djelovali na svoju ruku.

(Svršetak)

Urednik: **Ivica Profaca,**
Tehnički suradnik: **Goran Bašić,**
Internet podrška: **NETmedia d.o.o.**

Posljednja nadopuna: 2000.05.27.
Stranice prilagođene za INTERNET EXPLORER 4 (800x600pix, 24bit)

vrh stranice
sljedeća stranica